

Χειμώνας 2024-25 / Winter 2024-25

ΣΚΑΛΙΦΟΥΡΤΑ

CYPRUS WHEATEAR

Το περιοδικό του BirdLife Cyprus | The BirdLife Cyprus magazine

**Η προσπάθεια διάσωσης
του Πυρόχρου Γύπα
στην Κύπρο:**

Τα κύρια επιτεύγματα

Working to save the
Griffon Vulture in Cyprus:
Key successes

**Οι τέσσερις υπέροχοι
γύπες της Ευρώπης**

Europe's four
magnificent vultures

Ιδιοκτησία: BirdLife Cyprus
Επιμέλεια ύλης - Συντονισμός: Έλενα Μαρκιτανή
Σχεδιασμός: Ζάρα Ντερ Αρακελιάν
Εκτύπωση: PhilWorkz
Υπεύθυνος Σύμφωνα με τον Νόμο: Μελής Χαραλαμπίδης

Owner: BirdLife Cyprus
Editorial control: Elena Markitani
Person responsible under the law: Melis Charalambides
Printing - Production: PhilWorkz
Design: Zara Der Arakelian

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ
COVER PHOTO
© Silvio A. Rusmigo

ΠΟΙΟΙ ΕΙΜΑΣΤΕ

Το BirdLife Cyprus είναι ο πιο δραστήριος μη κυβερνητικός οργανισμός που εργάζεται για την προστασία των πουλιών της Κύπρου, των βιοτόπων τους και της βιοποικιλότητας γενικότερα. Ευχαριστούμε θερμά τον Κον Α. Π. Λεβέντη, το Ίδρυμα Α.Γ. Λεβέντη και το BirdLife στο Ηνωμένο Βασίλειο (RSPB) για τη στήριξη τους.

WHO WE ARE

BirdLife Cyprus is the most active non-governmental organization working to conserve wild birds and their habitats and wider biodiversity in Cyprus. The organisation is the national Partner of BirdLife International. We are grateful for continued funding from Mr A.P. Leventis, the A.G. Leventis Foundation and the RSPB (BirdLife in the UK).

Είμαστε ο εθνικός εταίρος του BirdLife International, της παγκόσμιας ομπρέλας οργανώσεων για τη διατήρηση της φύσης.

We belong to BirdLife International, the global Partnership of nature conservation organisations.

BirdLife Cyprus

T. Θ. 12026, 2340 Λευκωσία, Κύπρος
Τηλ: +357 22 455 072 • Φαξ: +357 22 455 073
E-mail: birdlifecyprus@birdlifecyprus.org.cy • www.birdlifecyprus.org
Αριθμός Εγγραφής Σωματείου: 4

BirdLife Cyprus

PO Box 12026, 2340 Nicosia, Cyprus
Tel: +357 22 455 072 • Fax: +357 22 455 073
E-mail: birdlifecyprus@birdlifecyprus.org.cy • www.birdlifecyprus.org
Registration number: 4

ISSN: 1986-3772

Σε αυτό το τεύχος

In this issue

06

Η προσπάθεια διάσωσης του Πυρόχρου Γύπα στην Κύπρο: Τα κύρια επιτεύγματα
Working to save the Griffon Vulture in Cyprus: Key successes

22

Μάρτιν Χέλλικαρ - Μια ζωή αφιερωμένη στη διατήρηση της φύσης
Martin's legacy: A life dedicated to nature conservation

41

Επισκόπηση του εγκλήματος κατά της άγριας ζωής στην Ευρώπη
Overview of wildlife crime in Europe

04 Μήνυμα από τον Πρόεδρο
του Διοικητικού Συμβουλίου
Message from the Chairman

05 Φωτογραφία του Τεύχους
Photo of the Issue

06 Η προσπάθεια διάσωσης του Πυρόχρου
Γύπα στην Κύπρο: Τα κύρια επιτεύγματα
Working to save the Griffon Vulture in
Cyprus: Key successes

16 Οι τέσσερις υπέροχοι γύπες της Ευρώπης
Europe's four magnificent vultures

22 Μάρτιν Χέλλικαρ - Μια ζωή αφιερωμένη
στη διατήρηση της φύσης
Martin's legacy: A life dedicated to nature
conservation

30 Ηρωίδες με πατούσες: Αντιμετώπιση της
παράνομης δηλητηρίασης άγριας ζωής με
τις ΟΑΔΔ
Heroes on paws: Battling illegal wildlife
poisonings in Cyprus with Anti-poison Dog
Units

37 Ένας οδικός χάρτης για τη διαχείριση των
περιστατικών δηλητηρίασης της άγριας
ζωής
A roadmap for managing illegal wildlife poi-
soning cases

41 Επισκόπηση του εγκλήματος κατά της
άγριας ζωής στην Ευρώπη
Overview of wildlife crime in Europe

Μήνυμα από τον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου

Message from the Council Chairman

Αγαπητά μέλη,

Σε αυτό το τεύχος, αποτίνουμε φόρο τιμής στον αείμνηστο Μάρτιν Χέλλιχαρ, τον αγαπημένο μας Διευθυντή, του οποίου το πάθος και η ηγεσία έχουν αφήσει ανεξίτηλο το σημάδι τους στον οργανισμό μας και στην κυπριακή φύση. Ο Μάρτιν ήταν μια κινητήρια δύναμη πίσω από πολλές από τις προσπάθειες μας για τη διατήρηση της φύσης, και το κληροδότημά του θα συνεχίσει να μας εμπνέει καθώς συνεχίζουμε το έργο μας.

Αυτό το τεύχος σηματοδοτεί το τέλος του έργου «Ζωή με τους Γύπες», κατά το οποίο έγιναν τεράστιες προσπάθειες για την αναχαίτιση της εξαφάνισης του Πυρόχρου Γύπα και την προστασία της φυσικής μας κληρονομιάς από απειλές όπως τα δηλητήρια και οι υποδομές μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας.

Στις επόμενες σελίδες, θα διαβάσετε για τα σημαντικότερα επιτεύγματα του έργου «Ζωή με τους Γύπες». Χάρη σε αυτές τις προσπάθειες, ο σημερινός πληθυσμός της Κύπρου έχει φτάσει τα 37 πουλιά. Τα τελευταία 5 χρόνια, έχουμε κάνει σημαντικά βήματα. Τα αποτελέσματα των Ομάδων Ανίχνευσης Δηλητηριασμένων Δολωμάτων, που εργάζονται ακούραστα εδώ και 2,5 χρόνια, αποτελούν απόδειξη της δέσμευσής μας να καταπολεμήσουμε την παράνομη χρήση δηλητηριασμένων δολωμάτων στην ύπαιθρο. Χάρη στη δράση τους, όχι μόνο έχουν σωθεί αμέτρητα ζώα, αλλά έχει ριχτεί φως σε ένα κρίσιμο ζήτημα που ταλανίζει την ύπαιθρό μας. Το αφιέρωμα στα τέσσερα είδη γυπών της Ευρώπης μάς υπενθυμίζει το ευρύτερο πλαίσιο μέσα στο οποίο δρούμε και την κοινή ευθύνη που έχουμε για τη διατήρηση αυτών των ζωτικών καθαριστών της φύσης.

Το έργο LIFE «Ζωή με τους Γύπες» μπορεί να φτάνει στο τέλος του, αλλά η δέσμευσή μας να προστατεύσουμε τους γύπες και την άγρια ζωή παραμένει το ίδιο ισχυρή. Έχουμε καταφέρει πολλά, αλλά υπάρχουν ακόμα πολλά που πρέπει να γίνουν. Μαζί, θα συνεχίσουμε να αγωνιζόμαστε για την επιβίωση αυτών των εμβληματικών πουλιών και των οικοσυστημάτων που υποστηρίζουν. Σας ευχαριστούμε για τη συνεχή σας υποστήριξη και την αφοσίωσή σας στον σκοπό μας.

Με τις καλύτερες ευχές μου,
Μελής Χαραλαμπίδης

Dear members,

In this issue, we also tribute to the late Martin Hellicar, our beloved Director, whose passion and leadership have left an indelible mark on BirdLife Cyprus and Cyprus' nature. Martin was a guiding force behind many of our conservation efforts, and his legacy will continue to inspire us as we move forward.

As we reach the end of the “LIFE with Vultures” project, it's time for reflection. This issue of our magazine marks the end of a remarkable journey, one that has seen tremendous efforts to secure the future of Cyprus' Griffon Vultures and to safeguard our natural heritage.

As you turn the pages, you will read about the main achievements of the “LIFE with Vultures” project. Thanks to these efforts, the current Cyprus population has reached 37 birds. Over the past 5 years, we have made significant strides. The results of the Anti-poison Dog Units, which have been tirelessly working for the past 2.5 years, are a testament to our commitment to combat the illegal use of poison baits. Their work has not only saved countless animals, but has also shone a light on a critical issue that plagues our countryside. The spotlight on all four vulture species of Europe reminds us of the broader context in which our work exists and the shared responsibility we have in preserving these crucial scavengers.

The “LIFE with Vultures” project may be ending, but our commitment to protecting our vultures and wildlife is unwavering. We have accomplished much, but there is still more to do. Together, we will continue to fight for the survival of these extraordinary birds and the ecosystems they support.

Thank you for your continued support and dedication to our cause.

With best wishes,
Melis Charalambides

Φωτογραφία του Τεύχους

Photo of the Issue

Η φωτογραφία απθανατίζει μια σημαντική στιγμή, καθώς η ομάδα του έργου «Ζωή με τους Γύπες» βρίσκεται στο Δάσος Πάφου, την ημέρα της άφιξης της πρώτης παρτίδας γυπών από την Ισπανία. Η διάσωση του πιο απειλούμενου αρπακτικού πουλιού της Κύπρου και η καταπολέμηση της παράνομης χρήσης δηλητηρίων δεν επιτυγχάνονται από τη μια μέρα στην άλλη. Απαιτεί σκληρή δουλειά, επιμονή, υπομονή, αφοσίωση και χρόνο. Πίσω από αυτή την προσπάθεια βρίσκονται άνθρωποι με κοινό όραμα και στόχους. Εκφράζουμε τις ειλικρινείς ευχαριστίες μας σε όλους τους εταίρους του έργου «Ζωή με τους Γύπες» και το προσωπικό τους—το BirdLife Cyprus, την Υπηρεσία Θήρας και Πανίδας, το Vulture Conservation Foundation και το Terra Cypria—για τον χρόνο, την αφοσίωσή τους και την τεχνογνωσία τους, και που έφεραν εις πέρας αυτό το ζωτικής σημασίας έργο. Πέρα από την ομάδα του έργου, κυβερνητικοί φορείς όπως η Αστυνομία Κύπρου, το Γενικό Χημείο του Κράτους, οι Κτηνιατρικές Υπηρεσίες και το Τμήμα Γεωργίας υπήρξαν καταλύτες στην αντιμετώπιση της απειλής της δηλητηρίασης. Το έργο επίσημα ολοκληρώνεται τον Ιούλιο 2025.

The photo captures a significant moment in the “LIFE with Vultures” project as the project team stands together in the Pafos Forest, on the day of arrival of the first group of vultures from Spain. The rescue of Cyprus's most threatened bird of prey and the fight against illegal poison use do not happen overnight. It requires hard work, persistence, patience, dedication, and time. Behind this effort are people with a shared vision and goals. We express our heartfelt thanks to all “LIFE with Vultures” project partners and their staff—BirdLife Cyprus, the Game and Fauna Service, the Vulture Conservation Foundation, and Terra Cypria—for their time, dedication, and expertise, which have made this crucial work possible. Our gratitude also goes beyond the partnership, to the national authorities that have played an instrumental role in the anti-poison fight, namely the Cyprus Police, the State General Laboratory, the Veterinary Services and the Department of Agriculture. The project comes to its completion in July 2025.

Αν θέλετε κι εσείς να μοιραστείτε τις φωτογραφίες σας που σχετίζονται με την κυπριακή φύση, μπορείτε να μας τις στείλετε στο elena.markitani@birdlifecyprus.org.cy
Got any interesting bird and nature photos from Cyprus that you would like to share with us? Please send them to elena.markitani@birdlifecyprus.org.cy

Αφιέρωμα

Feature

Η προσπάθεια διάσωσης του Πυρόχρου Γύπα στην Κύπρο:

Τα κύρια επιτεύγματα

Working to save the Griffon Vulture in Cyprus: Key successes

Μέλπω Αποστολίδου, Διεύθυντρια
Melpo Apostolidou, Director

Η αφοσίωση και η χρηματοδότηση αποτελούν τους καταλύτες για μια επιτυχημένη προσπάθεια προστασίας και διατήρησης της φύσης. Στην περίπτωση του πιο απειλούμενου είδους πουλιού στην Κύπρο, του εμβληματικού Πυρόχρου Γύπα *Gyps fulvus*, το 2019 ήταν η χρονιά που ξεκίνησε μια μεγάλη πρόκληση για τη διάσωση και την ανάκαμψη του είδους.

Τρεις περιβαλλοντικές μη κυβερνητικές οργανώσεις (BirdLife Cyprus, Terra Cypria – The Cyprus Conservation Foundation και το Vulture Conservation Foundation) και ένας κρατικός φορέας (Υπηρεσία Θήρας και Πανίδας) ένωσαν τις δυνάμεις τους για την αντιμετώπιση των κύριων απειλών που αντιμετωπίζει ο εναπομείναντας πληθυσμός του Γύπα στην Κύπρο, με στόχο την αποτροπή της εξαφάνισής του από το νησί.

Αυτή η αφοσιωμένη ομάδα εφάρμοσε στοχευμένες δράσεις διατήρησης στο πλαίσιο του έργου “Ζωή με τους Γύπες”, το οποίο έλαβε χρηματοδότηση (60%) από το πρόγραμμα LIFE της ΕΕ. Από τον Οκτώβριο του 2019, η ομάδα έργου πέτυχε σημαντικά ορόσημα για τη μείωση των επιπέδων θνησιμότητας και για την ενίσχυση του τοπικού πληθυσμού ώστε να αποτραπεί η εξαφάνιση του είδους.

Dedication and funding are catalysts for conservation action worldwide. In the case of the most threatened bird species in Cyprus – the iconic Griffon Vulture *Gyps fulvus*, 2019 was the year when a challenging conservation effort would begin.

Three environmental non-governmental organisations (BirdLife Cyprus, Terra Cypria – The Cyprus Conservation Foundation and the Vulture Conservation Foundation) and a governmental institution (the Game and Fauna Service) joined forces to tackle the main threats facing the remaining Griffon Vulture population, with the aim to prevent its extinction from the island. This dedicated team implemented targeted conservation actions under the “LIFE with Vultures” project, which received financial support (60%) by the EU’s LIFE programme.

Since October 2019, the project team has achieved key milestones in the fight of reducing mortality rates of the population and in re-enforcing the Griffon Vulture population in Cyprus to prevent the extinction of this species.

Illegal use of poison baits is the main cause of vulture mortality, therefore the project team focused its efforts

© Silvio A. Rusmigo

© Silvio A. Rusmigo

Η παράνομη χρήση δηλητηριασμένων δολωμάτων είναι η κύρια αιτία θνησιμότητας για τους γύπες. Επομένως, η ομάδα του έργου επικεντρώθηκε σε δράσεις κατά των δηλητηρίων, δουλεύοντας σε πολλά επίπεδα: από την ευαισθητοποίηση έως την ενίσχυση της επιβολής του νόμου και την αύξηση τόσο των προληπτικών όσο και των κατασταλτικών μέτρων.

Συλλογή δεδομένων σχετικά με τη χρήση δηλητηριασμένων δολωμάτων

Για να κατανοήσουμε τα αίτια της δραματικής μείωσης του πληθυσμού του Γύπα, η ομάδα του έργου δημιούργησε μια βάση δεδομένων με τεκμηριωμένα περιστατικά θνησιμότητας από το 1996. Μέσω της ανάλυσης αυτών των δεδομένων μπορούμε να σχεδιάσουμε και να υλοποιήσουμε στοχευμένα μέτρα διατήρησης και δράσεις ευαισθητοποίησης.

Συνολικά, έχουν καταγραφεί 72 περιστατικά θνησιμότητας του Γύπα μεταξύ 1996 και Μαΐου 2024. Η κύρια αιτία θνησιμότητας ήταν η δηλητηρίαση (56 καταγεγραμμένοι θάνατοι), ενώ η δεύτερη πιο συχνή αιτία ήταν οι προσκρούσεις και οι ηλεκτροπληξίες σε υποδομές ηλεκτρικής ενέργειας (έξι θάνατοι). Τα περισσότερα περιστατικά δηλητηρίασης καταγράφηκαν εντός της επικράτειας του είδους, με κάποια περιστατικά να καταγράφονται στον πυρήνα της επικράτειας, όπου το είδος φωλιάζει και κουρνιάζει.

Κατανόηση της σημασίας του Γύπα και ευαισθητοποίηση ομάδων-στόχων και κοινού

Οι γύπες προσφέρουν δωρεάν υπηρεσίες καθαρισμού

on anti-poison activities working on many levels, from awareness raising to enhancing law enforcement, increasing both preventative and responsive measures.

Gathering knowledge around the use of poison baits

To help us understand the reasons behind the dramatic decline of the Griffon Vulture population, the project created a database of documented mortality incidents since 1996. Through analysis of this information, we can better design and implement targeted conservation measures and awareness raising actions.

A total of 72 Griffon Vulture mortality incidents have been recorded between 1996 and May 2024, with the highest mortality cause being poisoning (56 recorded deaths) and the second highest being collision and electrocution cases on electricity infrastructure (six deaths). Most of these poisoning incidents were recorded within the home range of the species, with a few incidents recorded within the core range, where the species nests and roosts.

Understanding Vultures' importance and increasing awareness among target groups and the public

Griffon Vultures provide a free cleaning service in nature, due to their diet. A study undertaken by the Vulture Conservation Foundation showed that if all the dead livestock animals that are not intended for human consumption in Cyprus were provided to a healthy population of 200 Griffon Vultures, instead of transported to the incineration plant, this could result

της φύσης χάρη στη διατροφή τους. Μια μελέτη που εκπονήθηκε από το Vulture Conservation Foundation έδειξε ότι, εάν όλα τα νεκρά ζώα που δεν προορίζονται για ανθρώπινη κατανάλωση στην Κύπρο προσφέρονταν σε έναν υγιή πληθυσμό 200 γυπών, αντί να μεταφερθούν σε μονάδα αποτέφρωσης, αυτό θα μπορούσε να οδηγήσει σε μείωση κατά 43-61% της απόστασης μεταφοράς, καθώς και των σχετικών εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και του κόστους μεταφοράς.

Επιπλέον, οι δραστηριότητες αναψυχής που σχετίζονται με τους γύπες, κυρίως από τουρισμό του εξωτερικού, θα μπορούσαν να αποφέρουν ετήσια έσοδα ύψους €648,818. Για να επιτευχθεί αυτό είναι σημαντικό και οι τοπικές κοινότητες να εμπλακούν και να αντιληφθούν τη σημασία των γυπών ως φυσικών καθαριστών, ενισχυτών του τουρισμού και μέσου εξοικονόμησης κόστους για κτηνοτρόφους και γεωργούς.

Το μήνυμα για τη σημασία του Γύπα, τις απειλές που αντιμετωπίζει και τις αρνητικές επιπτώσεις των δηλητηριασμένων δολωμάτων έχει φτάσει σε ένα ευρύ κοινό από κυνηγούς, κτηνοτρόφους, ενδιαφερόμενους φορείς και μαθητές. Περισσότερα από 4.100 παιδιά έχουν ενημερωθεί για τον Γύπα μέσω σχολικών επισκέψεων και εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων, 1.250 άτομα μέσω εκδηλώσεων, 700 κτηνοτρόφοι και 500 κυνηγοί μέσω ομιλιών και εκδηλώσεων, και πάνω από 45.000 άτομα μέσω κοινωνικών δικτύων και ΜΜΕ.

in a 43-61% reduction in travel distance as well as associated CO₂ emissions and transport costs.

Additionally, vulture-related recreation, primarily from overseas tourism, could generate €648,818 in revenue annually, supported by community perceptions of vultures as environmental cleaners, tourism boosters, and cost savers for livestock breeders and farmers.

The message on the importance of Griffon Vultures, the threats they are facing and the negative impact of poison baits to wildlife has reached a wide audience of hunters, farmers, stakeholders, pupils, and the public.

We have reached over 4100 children through school visits and education activities, 1250 people through events, 700 farmers and 500 hunters through talks and events, and over 45,000 people through social media and the press.

Improving wildlife crime response

The Griffon Vulture population in Cyprus is being driven to extinction due to the persistent use of poison baits in the countryside. The project team focused its efforts on the implementation of anti-poison actions, including increase of law enforcement for this illegal activity.

Investigating a poisoning incident and ultimately pursuing prosecution requires collective effort, coordination, and collaboration among various relevant authorities. The effective investigation of wildlife

Βελτίωση της ανταπόκρισης στα εγκλήματα κατά της άγριας ζωής

Ο πληθυσμός του Γύπα στην Κύπρο κινδυνεύει με εξαφάνιση λόγω της εκτεταμένης χρήσης δηλητηριασμένων δολωμάτων στην ύπαιθρο. Η ομάδα έργου εστίασε τις προσπάθειές της στην υλοποίηση δράσεων κατά των δηλητηρίων, συμπεριλαμβανομένης της ενίσχυσης της επιβολής του νόμου κατά της παράνομης αυτής δραστηριότητας.

Η διερεύνηση ενός περιστατικού δηλητηρίασης και η ποινική δίωξη απαιτεί συλλογική προσπάθεια, συντονισμό και συνεργασία μεταξύ των αρμόδιων αρχών. Μέσω εξειδικευμένων εκπαιδεύσεων και ενίσχυσης της συνεργασίας των αρχών, καταφέραμε να αυξήσουμε τα επίπεδα ανταπόκρισης σε περιστατικά θνησιμότητας του Γύπα. Επιπλέον, το έργο δημιούργησε επιχειρησιακό πρωτόκολλο για τη διαχείριση περιστατικών δηλητηρίασης στην ύπαιθρο, το οποίο υπογράφηκε στις 27 Ιουνίου 2023, από την Υπηρεσία Θήρας και Πανίδας, την Αστυνομία Κύπρου, τις Κτηνιατρικές Υπηρεσίες και το Γενικό Χημείο του Κράτους. Τη σύνταξη του Πρωτοκόλλου συντόνισε το BirdLife Cyprus.

Επιπλέον, όλες οι δράσεις που συμβάλλουν στη μακροπρόθεσμη μείωση της χρήσης δηλητηριασμένων δολωμάτων στην ύπαιθρο εντάσσονται σε ένα Εθνικό Οδικό Χάρτη κατά των Δηλητηρίων. Αυτός ο Οδικός Χάρτης, που βρίσκεται επί του παρόντος στο τελικό στάδιο ολοκλήρωσής του, αποτελεί το καθοδηγητικό

crime plays a critical role in reducing the use of poison. Through specialised trainings on wildlife crime investigation and the enhancement of collaboration between competent authorities we managed to increase the response levels when it comes to Griffon Vulture mortality incidents.

Through the “LIFE with Vultures” project, we established an operational protocol for the management of poisoning incidents in the countryside. This protocol guides the actions of all involved authorities when responding to and managing poisoning incidents in the countryside, thus ensuring the successive chain of custody circulation and effective investigation processes. This protocol was agreed upon and signed on June 27, 2023, by the involved competent authorities: the Cyprus Police, the Game and Fauna Service, the Veterinary Services, the State General Laboratory, while the overall effort was coordinated by BirdLife Cyprus.

In addition, all actions contributing to the long-term reduction of bait use in the countryside are framed by a National Anti-poison Roadmap. This Roadmap, which is currently at its final stage of completion, is the guiding document for all involved stakeholders in combating the illegal use of poison baits in the countryside.

Another key tool in the fight against poison has been the two Anti-poison Dog Units (ApDUs) that have been patrolling the Cyprus countryside since May 2022.

έγγραφο για όλους τους εμπλεκόμενους φορείς στη μάχη κατά της παράνομης χρήσης δηλητηριασμένων δολωμάτων στην ύπαιθρο.

Ένα άλλο βασικό εργαλείο στον αγώνα κατά των δηλητηρίων είναι οι δύο Ομάδες Ανίχνευσης Δηλητηριασμένων Δολωμάτων (ΟΑΔΔ) της Υπηρεσίας Θήρας και Πανίδας, που περιπολούν την κυπριακή ύπαιθρο από τον Μάιο του 2022. Μέχρι στιγμής, οι ΟΑΔΔ έχουν ανταποκριθεί σε 265 κλήσεις, έχουν πραγματοποιήσει πάνω από 800 προληπτικές περιπολίες και έχουν συλλέξει 98 κιλά δηλητηριασμένων δολωμάτων από όλη την Κύπρο. Η συμβολή τους στην πρόληψη δηλητηριάσεων άγριας ζωής είναι απολύτως ουσιαστική, και η συνεχής παρουσία τους στην ύπαιθρο διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο στην ευαισθητοποίηση και την πρόληψη.

Ο αντίκτυπος όλων αυτών των δράσεων κατά των δηλητηρίων είναι εμφανής από το γεγονός ότι, για πρώτη φορά στην Κύπρο, δύο υποθέσεις δηλητηριάσεων άγριας ζωής οδηγούνται στο δικαστήριο, ενώ άλλες δύο υποθέσεις διερευνώνται αυτή τη στιγμή από τις αρμόδιες αρχές.

Μείωση θνησιμότητας από το δίκτυο ηλεκτρικής ενέργειας

Χάρη στο έργο “Ζωή με τους Γύπες” και τη χρήση δορυφορικών πομπών στους γύπες, έχουμε πλέον μια πιο ξεκάθαρη εικόνα για τις περιοχές υψηλού κινδύνου ηλεκτροπληξίας και προσκρούσεων για τους γύπες στην Κύπρο.

Το BirdLife Cyprus διεξήγαγε ανάλυση για τον εντοπισμό των γραμμών μεταφοράς ηλεκτρικού ρεύματος που παρουσιάζουν τον μεγαλύτερο κίνδυνο προσκρούσεων για τους γύπες. Μέσα από τα δεδομένα που συλλέχθηκαν από τους πομπούς 14 γυπών, μπορέσαμε να καθορίσουμε τις κύριες πτητικές διαδρομές τους και να εντοπίσουμε περιοχές με αυξημένο κίνδυνο πρόσκρουσης. Τον Δεκέμβριο 2024, η Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου σε συνεργασία με την Υπηρεσία Θήρας και Πανίδας ξεκίνησε εργασίες για τη σήμανση γραμμών υψηλού κινδύνου για προσκρούσεις. Συνολικά, 12,5 χιλιόμετρα γραμμών ηλεκτρικού ρεύματος στο Παραμάλι και το Φράγμα του Κούρρη θα σημειωθούν, προκειμένου να μειωθεί ο κίνδυνος πρόσκρουσης.

Οι δορυφορικοί πομποί αποκάλυψαν επίσης ότι η ηλεκτροπληξία αποτελεί τη δεύτερη αιτία θνησιμότητας για τους γύπες στην Κύπρο. Μέχρι στιγμής, η ΑΗΚ δεν έχει καταφέρει να εφαρμόσει αποτελεσματικά μέτρα κατά της ηλεκτροπληξίας. Ωστόσο, η ομάδα του έργου θα συνεχίσει να πιέζει μέχρι η Κύπρος να αποκτήσει ένα ασφαλές ενεργειακό δίκτυο για τους γύπες.

So far, the ApDUs have responded to 265 calls, have competed over 800 preventative patrols and have collected 98kg of poison baits from all over Cyprus. Their contribution in preventing wildlife poisonings is absolutely essential and their constant presence in the countryside plays a key role in awareness raising and prevention efforts.

The impact of all these anti-poison efforts is evident from the fact that for the first time in Cyprus, two cases of wildlife poisoning are being taken to court, while two more cases are currently being investigated by the competent authorities.

Minimizing energy grid mortality

Thanks to the “LIFE with Vultures” project and the use of satellite tags on Griffon Vultures, we now have a clearer picture on high-risk electrocution and collision areas for Griffon Vultures.

BirdLife Cyprus conducted an analysis to identify which power lines pose the highest risk of collision for Griffon Vultures in Cyprus. Through the data obtained from the GPS tags fitted to 14 individuals we were able to determine the vultures’ main flyways and identify locations with increased risk of collision. In December 2024, the Electricity Authority of Cyprus in collaboration began marking powerlines that have been identified as high-risk for collisions. In total, 12.5km of powerlines around Paramali and Kourris Dam will be marked with anti-collision devices making them visible to flying birds.

Satellite tags also revealed that electrocution is the second cause of mortality for the Griffon Vultures in Cyprus. So far, the Electricity Authority of Cyprus has not managed to implement efficient anti-electrocution measures. However, the project team will keep pressuring until Cyprus has a safe electricity grid for Griffon Vultures.

Enhancing feeding opportunities for the vultures

Stemming from the spread of the mad cow disease (bovine spongiform encephalopathy crisis), EU regulations prompted changes in carcass management, affecting scavenger species negatively. However, recognizing their needs, the EU introduced regulations allowing carcasses to be left for vultures under certain conditions. In Cyprus, four feeding stations and an additional station established under the “LIFE with Vultures” project, currently operate to support the dietary needs of the vulture population. While feeding stations aided vulture population recovery on a global scale, concerns arise regarding their long-term ecological impact on vulture foraging behaviour and health. In response, farm feeding stations, which are

© Silvio A. Rusmigo

Ενίσχυση των ευκαιριών τροφοληψίας για τους γύπες

Η εξάπλωση της νόσου των τρελών αγελάδων (κρίση της σπογγώδους εγκεφαλοπάθειας των βοοειδών) οδήγησε στην εισαγωγή κανονισμών της ΕΕ που επέφεραν αλλαγές στη διαχείριση των νεκρών ζώων, επηρεάζοντας αρνητικά τα πτωματοφάγα είδη. Ωστόσο, αναγνωρίζοντας τις ανάγκες τους, η ΕΕ εισήγαγε κανονισμούς που επιτρέπουν την παραμονή των νεκρών ζώων στη φύση για κατανάλωση από γύπες υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις. Στην Κύπρο, τέσσερις ταΐστρες και μια επιπλέον ταΐστρα, η οποία δημιουργήθηκε στο πλαίσιο του έργου “Ζωή με τους Γύπες”, λειτουργούν σήμερα για να καλύψουν τις διατροφικές ανάγκες του πληθυσμού των γυπών.

Ενώ οι ταΐστρες βοήθησαν στην ανάκαμψη των πληθυσμών γυπών σε παγκόσμια κλίμακα, υπάρχουν ανησυχίες σχετικά με την μακροπρόθεσμη οικολογική τους επίδραση στη συμπεριφορά τροφοληψίας και την υγεία των γυπών. Ως απάντηση, οι ταΐστρες σε κτηνοτροφικές μονάδες, που είναι μικρότεροι σταθμοί όπου οι κτηνοτρόφοι μπορούν να διαθέτουν τα νεκρά ζώα τους, προσφέρουν στους γύπες την ευκαιρία να υιοθετήσουν πιο φυσικές συνήθειες τροφοληψίας λόγω της απρόβλεπτης διαθεσιμότητας τροφής σε κάθε ταΐστρα. Μετά από αξιολόγηση της ισχύουσας ευρωπαϊκής και εθνικής νομοθεσίας, υποβλήθηκε πρόταση στις Κτηνιατρικές Υπηρεσίες για τη δημιουργία της πρώτης ταΐστρας σε κτηνοτροφική μονάδα στην Κύπρο σε πιλοτική βάση, με στόχο την παροχή ασφαλούς τροφής στους γύπες, σε περιοχές κοντά σε κτηνοτροφικές μονάδες.

Ενίσχυση του πληθυσμού με γύπες από την Ισπανία

Ο πληθυσμός του Γύπα στην Κύπρο είχε ήδη φτάσει σε κρίσιμα χαμηλά επίπεδα στα τέλη της δεκαετίας του 1990 και δεν μπορούσε να ανακάμψει χωρίς άμεση αύξηση στον αριθμό των πουλιών και την ταυτόχρονη μείωση της θνησιμότητας.

Η μεταφορά άγριων πουλιών από μία περιοχή σε άλλη είναι μια συνήθης πρακτική παγκοσμίως για την ενίσχυση και διατήρηση των πληθυσμών απειλούμενων ειδών. Με τον εξαιρετικά μειωμένο πληθυσμό Γύπα στην Κύπρο, τους αργούς ρυθμούς αναπαραγωγής και τα υψηλά ποσοστά θνησιμότητας λόγω συχνών δηλητηριάσεων, η ανθρώπινη παρέμβαση είναι απαραίτητη για την ανάκαμψη του πληθυσμού.

Συνολικά 44 γύπες, που δωρίστηκαν από την Περιφερειακή Κυβέρνηση της Εξτρεμαδούρα στη Δημοκρατία της Κύπρου, μεταφέρθηκαν από την Ισπανία στην Κύπρο σε διάστημα τριών ετών για την ενίσχυση του τοπικού πληθυσμού. Μετά την

smaller stations where livestock breeders can dispose of their livestock carcasses, offer vultures the opportunity to practice more natural foraging habits due to the unpredictability of food availability at each farm feeding station. After evaluating existing EU and national legislations, a proposal to the Veterinary Services was made for the creation of the first farm feeding station in Cyprus on a pilot basis, aiming to provide a safe food source for Griffon Vultures, in areas near livestock units.

Strengthening the Vulture population with Vultures from Spain

The Griffon Vulture population in Cyprus had already reached critically low numbers in the late 90s and could not recover without an immediate increase in numbers of birds and a simultaneous reduction of mortalities.

Translocating wild birds from one area to another is a common practice worldwide to bolster and conserve threatened species populations. With Cyprus’ dwindling vulture numbers, slow reproduction rates and high mortality rates because of frequent poisonings, human intervention is essential for population recovery. Forty-four vultures, which were donated by the Extremadura Regional Government to the Republic of Cyprus, were transported from Spain to Cyprus over three years to bolster the local population. After arrival, they were kept in acclimatization cages in Limassol district and were under the care of Game and Fauna Service for six to ten months. Before their release, all Griffon Vultures were fitted with GPS transmitters for monitoring and timely intervention in case of emergencies.

The “LIFE with Vultures” project has managed to set a solid foundation for a continued conservation effort for halting the extinction of the Griffon Vulture in Cyprus and boosting its population. The collaborations built and the tools we created during the project are key in the continuation of this effort and should be the catalyst for this effort in the forthcoming years if we want to enjoy the spectacular flight of this emblematic species in our Cyprus sky and enjoy the ecosystem services these birds provide freely to us humans.

The progress made in saving the island’s most threatened bird species from going extinct and tackling key threats would not have been possible without the active involvement and support of dedicated people and bodies. A big heartfelt thank you goes out to all the funders who supported this work, the collaborators and colleagues who worked tirelessly, everyone involved in the transfer of Griffon Vultures from Spain, the instructors of the Wildlife Crime Academy, all the people who have helped save Griffon Vulture individuals when they were in need, all stakeholders involved in the investigation and prosecution of wildlife crime, farmers, livestock breeders, hunters, hunting

άφιξή τους, παρέμειναν σε κλωβούς εγκλιματισμού στην επαρχία Λεμεσού και ήταν υπό την φροντίδα της Υπηρεσίας Θήρας και Πανίδας για έξι έως δέκα μήνες. Πριν την απελευθέρωσή τους, όλοι οι γύπες εξοπλίστηκαν με δορυφορικούς πομπούς για παρακολούθηση και έγκαιρη παρέμβαση σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης.

Το έργο “Ζωή με τους Γύπες” κατάφερε να θέσει μια σταθερή βάση για τη συνέχιση της προσπάθειας διατήρησης και την αποτροπή της εξαφάνισης του Γύπα στην Κύπρο, καθώς και για την ενίσχυση του πληθυσμού του. Οι συνεργασίες που οικοδομήθηκαν και τα εργαλεία που δημιουργήθηκαν κατά τη διάρκεια του έργου αποτελούν κλειδί για τη συνέχιση αυτής της προσπάθειας και πρέπει να λειτουργήσουν ως καταλύτες για τα επόμενα χρόνια, αν θέλουμε να συνεχίσουμε να απολαμβάνουμε το είδος αυτό στους κυπριακούς ουρανούς και να επωφελούμαστε από τις οικοσυστημικές υπηρεσίες που μας προσφέρουν.

Η πρόοδος που σημειώθηκε για τη διάσωση του πιο απειλούμενου είδους πουλιού του νησιού και την αντιμετώπιση των κύριων απειλών δεν θα ήταν δυνατή χωρίς την ενεργό συμμετοχή και στήριξη αφοσιωμένων ανθρώπων και φορέων.

Ένα μεγάλο και εγκάρδιο ευχαριστώ απευθύνεται σε όλους τους χρηματοδότες που στήριξαν αυτό το έργο, στους συνεργάτες και συναδέλφους που εργάστηκαν ακούραστα, σε όλους όσοι συμμετείχαν στη μεταφορά των γυπών από την Ισπανία, στους εκπαιδευτές της Ακαδημίας Εγκλήματος κατά της Άγριας Ζωής, σε όλους όσοι βοήθησαν στη διάσωση γυπών όταν κάποια πουλιά χρειάστηκαν βοήθεια, σε όλους τους εμπλεκόμενους στη διερεύνηση και δίωξη εγκλημάτων κατά της άγριας ζωής, στους γεωργούς, τους κτηνοτρόφους, τους κυνηγούς, τους κυνηγετικούς συλλόγους και τις κοινότητες εντός της επικράτειας του Γύπα, που έδειξαν ενδιαφέρον για το έργο, στους πολίτες που επικοινωνήσαν με τις ΟΑΔΔ για να αναφέρουν περιστατικά δηλητηριάσεων στην ύπαιθρο, σε όλους τους εκπαιδευτικούς, πτηνοπαρατηρητές, μαθητές και ευαισθητοποιημένους πολίτες σε όλη την Κύπρο που συμμετείχαν στις επικοινωνιακές δράσεις του έργου και έγιναν πρεσβευτές του Γύπα, στους εθελοντές που συμμετείχαν στις απογραφές του Γύπα όλα αυτά τα χρόνια, και τέλος, στους αναρριχητές που συνεργάστηκαν μαζί μας για ανακτήσουν πομπούς ή νεκρούς γύπες από δυσπρόσιτους γκρεμούς. ■

associations and communities within the Griffon Vulture range who have taken an interest in the project, citizens who have contacted the Anti-Poison Dog Units to report on poisoning incidents in the countryside, all the educators, birdwatchers, pupils and concerned citizens throughout Cyprus who engaged with the project’s communication efforts and became vulture ambassadors, all the volunteers who participated in the Griffon Vulture censuses all these years, and finally, the climbers for their willingness and their action on retrieving lost tags or dead vultures from otherwise unreachable cliffs. ■

Οι τέσσερις υπέροχοι γύπες της Ευρώπης

Europe's four magnificent vultures

Έλενα Μαρκιτανή, Υπεύθυνη Επικοινωνίας
Elena Markitani, Communications Coordinator

Οι γύπες είναι ζωτικής σημασίας για τα οικοσυστήματα της Ευρώπης. Χάρη στις μοναδικές τους διατροφικές συνήθειες, συμβάλλουν στην ανακύκλωση θρεπτικών ουσιών και αποτρέπουν την εξάπλωση ασθενειών καταναλώνοντας ψοφίμια ζώων. Στην Ευρώπη ζουν τέσσερα είδη γύπα, το καθένα με μοναδικά χαρακτηριστικά και ιστορίες προστασίας.

Γυπαετός – Ο πιο σπάνιος γύπας της Ευρώπης

Ο Γυπαετός *Gypaetus barbatus* είναι γνωστός για την εντυπωσιακή του εμφάνιση και τις μοναδικές διατροφικές του συνήθειες. Με άνοιγμα φτερούγων που φτάνει τα 2,83 μέτρα, τρέφεται κυρίως με κόκαλα, τα οποία ρίχνει από μεγάλα ύψη για να τα σπάσει και να τραφεί με τον θρεπτικό μυελό τους. Κατά τον 19ο και 20ο αιώνα, ο Γυπαετός έφτασε στα πρόθυρα εξαφάνισης λόγω έντονης καταδίωξης για κυνήγι τροπαίων και μείωσης στους πληθυσμούς των θηραμάτων. Οι άνθρωποι παλαιότερα πίστευαν ότι τα πουλιά αυτά σκότωναν κτηνοτροφικά ζώα όπως αρνιά (εξού και το γερμανικό όνομα για το είδος Lämmergeier που σημαίνει “ο γύπας των προβάτων”), κάτι που δεν ισχύει. Οι προσπάθειες επανεισαγωγής του είδους ξεκίνησαν τη δεκαετία του 1970 με αξιοσημείωτες επιτυχίες στις Άλπεις και αργότερα στην Ισπανία, συμβάλλοντας σταδιακά στην ανάκαμψη του πληθυσμού. Σήμερα, ο Γυπαετός απαντά σε μικρούς πληθυσμούς στα Πυρηναία, τη Σιέρα Νεβάδα, τις Άλπεις, την Κορσική και την Κρήτη, με τους πληθυσμούς να αυξάνονται σταδιακά.

Ο Γυπαετός καθώς ωριμάζει αλλάζει χρώμα στο φτέρωμα και από σκούρος γίνεται λευκός, ενώ μερικές φορές το φτέρωμά του είναι «βαμμένο» πορτοκαλί καθώς τα πουλιά συνηθίζουν να κάνουν μπάνιο σε λουτρά που είναι πλούσια σε οξείδια του σιδήρου. Η διατροφή τους και ο αργός ρυθμός αναπαραγωγής (χρειάζονται έως και 8 χρόνια για να φτάσουν σε αναπαραγωγική ηλικία) τους καθιστούν μοναδικούς και ζωτικής σημασίας για το οικοσύστημα μέσα στο οποίο ζουν.

Vultures are vital to Europe's ecosystems, acting as natural recyclers by consuming carrion and preventing the spread of diseases. Europe is home to four vulture species, each with unique characteristics and conservation stories.

Bearded Vulture - Europe's rarest vulture

The Bearded Vulture *Gypaetus barbatus*, also known as the Lämmergeier, is renowned for its striking appearance and distinctive feeding habits. With a wingspan of up to 2.83 meters, it primarily feeds on bones, dropping them from great heights to access the nutritious marrow. The Bearded Vulture faced near-extinction due to intensive persecution for trophy hunting and declining prey populations during the 19th and 20th centuries. People used to believe the birds killed livestock animals such as lambs (hence the German name Lämmergeier which means lamb vulture). Reintroduction efforts began in the 1970s with notable successes in the Alps and later in Spain, slowly rebuilding their populations. Today, these vultures are found in small populations in the Pyrenees, Sierra Nevada, Alps, Corsica, and Crete, with their numbers gradually increasing.

These vultures undergo significant colour changes as they age, starting with dark feathers that turn white, sometimes stained orange by iron oxide-rich baths. Their diet and slow reproductive cycle, taking up to eight years for breeding success, make them unique and critical to their ecosystems.

Cinereous Vulture – Europe's largest vulture

With a wingspan reaching three meters, the Cinereous Vulture *Aegypius monachus* is Europe's largest vulture. The Cinereous Vulture is characterized by its impressive size and distinctive appearance, featuring a dark brown plumage, broad wings, and a bald, bluish-grey head and neck. Known for nesting in trees and cliffs, these birds exhibit monogamous behaviour, building large nests reused annually for breeding. They possess specialized adaptations like a special type of haemoglobin in their

Μαυρόγυπας / Black Vulture © Bruno Berthemy

Μαυρόγυπας / Black Vulture © Bruno Berthemy

Μαυρόγυπας – Ο μεγαλύτερος γύπας της Ευρώπης

Με άνοιγμα φτερούγων που φτάνει τα τρία μέτρα, ο Μαυρόγυπας *Aegypius monachus* είναι ο μεγαλύτερος γύπας της Ευρώπης. Πέρα από το εντυπωσιακό του μέγεθος, έχει χαρακτηριστική εμφάνιση, με σκούρο καφέ φτέρωμα, φαρδιές φτερούγες και γυμνό, γκριζογάλανο κεφάλι και λαιμό. Ως μονογαμικό είδος, ζευγαρώνει με το ίδιο ταίρι για μια ζωή, φτιάχνοντας μεγάλες φωλιές σε δέντρα ή γκρεμούς τις οποίες επαναχρησιμοποιούν κάθε χρόνο. Χάρη σε μια ιδιαίτερη εξελικτική προσαρμογή, μία ειδική αιμοσφαιρίνη στο αίμα τους που διευκολύνει την αποτελεσματική απορρόφηση οξυγόνου, μπορούν να πετούν σε μεγάλα υψόμετρα.

Αν και τα μέτρα που λήφθηκαν για αντιμετώπιση της δηλητηρίασης της άγριας ζωής είχαν ως αποτέλεσμα την ταχεία ανάκαμψη του είδους στη δυτική Ευρώπη, οι πληθυσμοί κατέρρευσαν σε πολλές χώρες της ανατολικής Ευρώπης, συμπεριλαμβανομένης της Κύπρου. Σήμερα, ο συνολικός ευρωπαϊκός αναπαραγωγικός πληθυσμός (συμπεριλαμβανομένης της Τουρκίας και της Ρωσίας) είναι περίπου 1800 ζευγάρια. Στην Κύπρο, τα λιγοστά ζευγάρια που φώλιαζαν στα κωνοφόρα δέντρα στα δάση του Τροόδους και του Πενταδακτύλου εξαφανίστηκαν περί τα μέσα της δεκαετίας του '60. Μετά από το πικρό αυτό μάθημα, η αποτροπή της εξαφάνισης του Πυρόχρου Γύπα, του μοναδικού πλέον είδους γύπα που απομένει στο νησί μας, είναι ένα στοίχημα που απλά δεν μπορούμε να χάσουμε.

Ασπρόγυπας – Ο μόνος παγκοσμίως απειλούμενος γύπας της Ευρώπης

Ο Ασπρόγυπας *Neophron percnopterus* γνωστός ως ο μόνος γύπας στον κόσμο που χρησιμοποιεί εργαλεία, είναι ο μικρότερος γύπας της Ευρώπης, που είναι ικανός μάλιστα να διανύει μεγάλες αποστάσεις κατά τη μετανάστευση. Τα τελευταία 40 χρόνια, ο πληθυσμός του Ασπρόγυπα στην Ευρώπη έχει υποστεί δραματική μείωση κατά 50%, με ακόμη πιο σοβαρή μείωση 80% στα Βαλκάνια. Σήμερα, περίπου το 80% του εναπομείναντος πληθυσμού της Ευρώπης βρίσκεται στην Ιβηρική Χερσόνησο, ενώ άλλοι πληθυσμοί είναι απομονωμένοι και κατακερματισμένοι. Αυτοί οι γύπες αντιμετωπίζουν πολυάριθμες απειλές κατά μήκος των μεταναστευτικών τους διαδρομών, όπως απώλεια βιοτόπων, μείωση διαθέσιμης τροφής, προσκρούσεις και ηλεκτροπληξία στο δίκτυο ηλεκτρικής ενέργειας και δηλητηρίαση από φυτοφάρμακα.

Η διατροφή του Ασπρόγυπα ποικίλει και αποτελείται κυρίως από ψοφίμια, καθώς και μικρά θηλαστικά, νεαρά πουλιά, ψάρια, αυγά και σάπια φρούτα. Ικανοί να πετούν έως και 80 χιλιόμετρα την ημέρα αναζητώντας τροφή, συχνά περιμένουν τους

blood, facilitating efficient oxygen absorption during high-altitude flight, where they soar on thermal currents in search of carrion.

Although measures taken to tackle wildlife poisoning resulted in a rapid recovery of the species in western Europe, populations collapsed in many eastern European countries, including Cyprus. Today, the total European breeding population (including Turkey and Russia) is approximately 1800 pairs. In Cyprus, the few pairs that nested in big old pine trees in the forests of Troodos and Pentadaktylos mountains disappeared around the mid-60s. After this bitter lesson, preventing the extinction of the Griffon Vulture, the only vulture species remaining on our island, is a bet we simply cannot afford to lose.

Egyptian Vulture - Europe's only globally endangered vulture

The Egyptian Vulture *Neophron percnopterus* notable as the world's only tool-using vulture, is Europe's smallest and only long-distance migratory vulture. The Egyptian Vulture population in Europe has experienced a steep 50% decline over the past 40 years, with an even more severe 80% decrease on the Balkan Peninsula. Currently, about 80% of Europe's remaining population resides on the Iberian Peninsula, while other populations are isolated and fragmented. These vultures face numerous threats across their migration routes, including habitat loss, reduced food supply, collisions with electrical infrastructure, and poisoning from agricultural chemicals.

Egyptian Vultures are opportunistic feeders with a diverse diet primarily consisting of carrion, but they also consume small mammals, young birds, fish, eggs, and rotting fruit. Capable of flying up to 80 kilometres a day in search of food, they often wait for larger vultures to finish eating before scavenging the leftovers with their thin beaks. This species is unique among European vultures for its migratory behaviour, traveling to Africa during the winter. Consequently, they breed later in the year, laying two eggs on average in April or May, with pairs building nests together on cliffs or rocky areas. In Cyprus, the Egyptian Vulture is a scarce passage migrant, seen in single numbers during autumn migration.

Griffon Vulture – Europe's most social vulture

The Griffon Vulture *Gyps fulvus* is known for feeding in groups and forming large colonies for roosting and breeding, which can host hundreds of individuals. Despite experiencing a significant decline during the 20th century due to wildlife poisoning, hunting, and a reduction in food supplies, it has become Europe's most populous vulture species today, boasting approximately 35,000 breeding pairs. The Western European

μεγαλύτερους γύπες να τελειώσουν το φαγητό τους πριν συλλέξουν τα υπολείμματα με τα λεπτά τους ράμφη. Αυτό το είδος είναι μοναδικό μεταξύ των γυπών της Ευρώπης καθώς μεταναστεύει στην Αφρική για να περάσει τον χειμώνα. Ως αποτέλεσμα, αναπαράγονται αργότερα μέσα στον χρόνο, γεννώντας δύο αυγά κατά μέσο όρο τον Απρίλιο ή Μάιο, με τα ζευγάρια να χτίζουν φωλιές μαζί σε βράχους ή βραχώδεις περιοχές. Στην Κύπρο, ο Ασπρόγυπας παρατηρείται συνήθως σε μονούς αριθμούς κατά τη φθινοπωρινή μετανάστευση.

Γύπας ο Πυρόχρους - Ο πιο κοινωνικός γύπας της Ευρώπης

Ο Πυρόχρους Γύπας *Gyps fulvus* τρέφεται σε ομάδες και φωλιάζει και κουρνιάζει σε μεγάλες αποικίες που μπορεί να αριθμούν εκατοντάδες άτομα. Παρά τη σημαντική μείωση στους πληθυσμούς του κατά τον 20ο αιώνα λόγω δηλητηρίασης, πυροβολισμών και μείωσης της διαθέσιμης τροφής, ο Πυρόχρους Γύπας είναι πλέον το πιο πολυάριθμο είδος γύπα της Ευρώπης, με περίπου 35.000 αναπαραγωγικά ζευγάρια. Ο πληθυσμός έχει ανακάμψει σημαντικά σε ορισμένες περιοχές στη δυτική Ευρώπη, ιδιαίτερα στην Ισπανία, τη Γαλλία και την Πορτογαλία με γύρω στα 30.000 αναπαραγωγικά ζευγάρια, εκ των οποίων τα 25.000 βρίσκονται στην Ιβηρική Χερσόνησο. Στην ανατολική Ευρώπη, ο πληθυσμός αριθμεί περίπου 600 ζευγάρια.

Η ανάκαμψη του Πυρόχρου Γύπα στη δυτική Ευρώπη είναι αποτέλεσμα διαφόρων δράσεων διατήρησης που έχουν μετριάσει με επιτυχία ορισμένες από τις προαναφερθείσες απειλές. Μόνο η Ισπανία υποστηρίζει ένα σημαντικό μέρος του πληθυσμού με περίπου 17.500 αναπαραγωγικά ζευγάρια, ενώ η Γαλλία φιλοξενεί περίπου 600 ζευγάρια. Τα Πυρηναία και άλλες περιοχές της Γαλλίας έχουν επίσης δει σημαντικές αυξήσεις στους αριθμούς του Πυρόχρου Γύπα. Αυτές οι επιτυχίες διατήρησης υπογραμμίζουν την ικανότητα του είδους να ανακάμπτει όταν λαμβάνονται επαρκή μέτρα, που διασφαλίζουν ότι τα ενδιαφέροντά τους και οι πηγές τροφής τους προστατεύονται από τις δυσμενείς επιπτώσεις των ανθρώπινων δραστηριοτήτων.

Ο Πυρόχρους Γύπας είναι εξαιρετικά κοινωνικό είδος, ιδιαίτερα κατά τις διατροφικές και αναπαραγωγικές τους συνήθειες. Καταναλώνει κυρίως τα πιο μαλακά μέρη των ζώων, όπως μύες και σπλάχνα, χρησιμοποιώντας τον μακρύ του λαιμό για να φτάσει βαθιά μέσα στο κουφάρι του ζώου. Σε αντίθεση με άλλα είδη γύπα, ο Πυρόχρους Γύπας αναζητά τροφή και φωλιάζει σε ομάδες, συχνά σχηματίζοντας αποικίες σε απόκρημνους βράχους, κάτι που διευκολύνει τις κοινωνικές αλληλεπιδράσεις των πουλιών. Ο κοινωνικός του χαρακτήρας όχι μόνο βοηθά στην

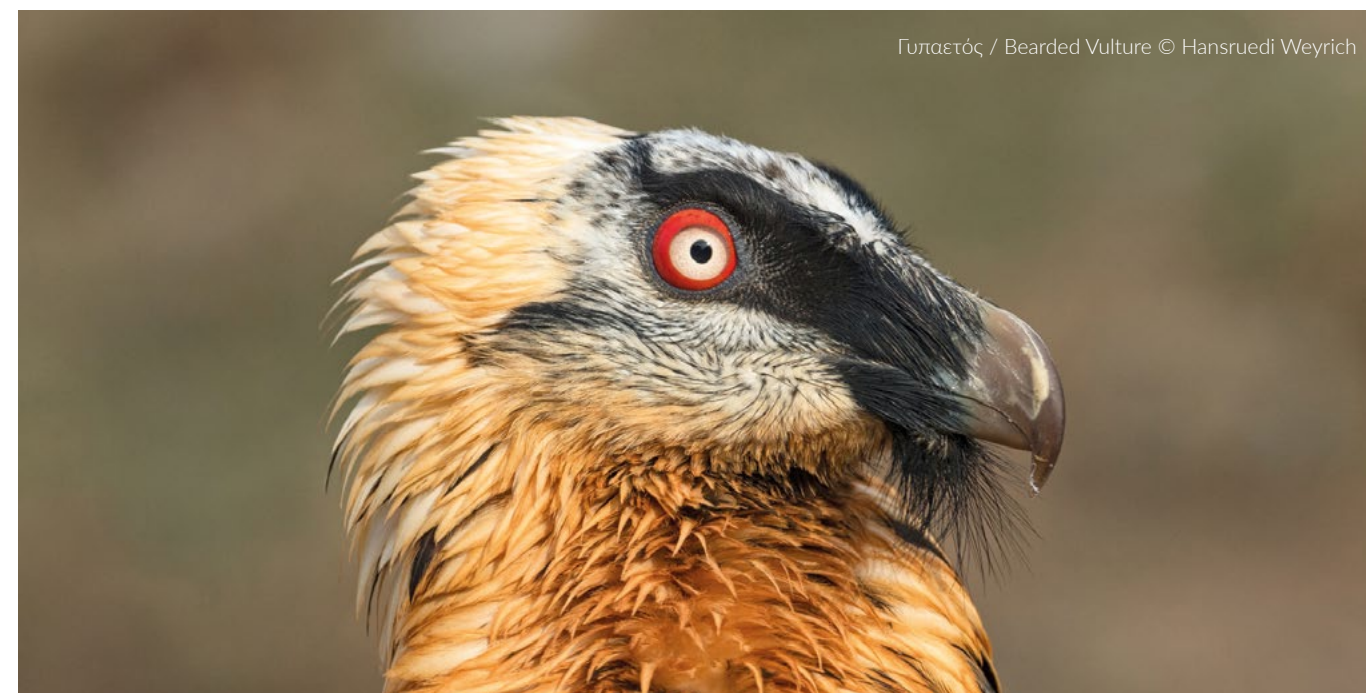
population has notably increased, particularly in Spain, France, and Portugal, with about 30,000 breeding pairs, including 25,000 on the Iberian Peninsula. In contrast, the Eastern European population consists of around 600 pairs.

The resurgence of the Griffon Vulture in Western Europe is a result of various conservation efforts that have successfully mitigated some of the above-mentioned threats. Spain alone supports a significant portion of the population with approximately 17,500 breeding pairs, while France hosts around 600 pairs. The French Pyrenees and other regions have also seen considerable increases in Griffon Vulture numbers. These conservation successes highlight the species' ability to recover when adequate measures are in place, ensuring their habitat and food sources are protected from the adverse impacts of human activities.

Griffon Vultures exhibit highly social behaviour, particularly in their feeding and breeding habits. They mainly consume the softer parts of carcasses, such as muscles and viscera, using their long necks to reach deep into the carcass. Unlike other vulture species, Griffon Vultures forage and breed in groups, often forming colonies on steep cliffs, which facilitates their social interactions. This social nature not only aids in their feeding efficiency but also plays a crucial role in their breeding success, contributing to the stability and growth of their populations across Europe. Thanks to the LIFE with Vultures project, the Griffon Vulture population in Cyprus has increased and is now at 37 birds. However, use of poison baits, collisions and electrocution still pose a serious threat for the species. ■

αποτελεσματική εξεύρεση τροφής, αλλά παίζει επίσης καθοριστικό ρόλο στην αναπαραγωγική τους επιτυχία, συμβάλλοντας στη σταθερότητα και την ανάπτυξη των πληθυσμών τους σε όλη την Ευρώπη. Χάρη στο έργο «Ζωή με τους Γύπες», ο πληθυσμός του Πυρόχρου Γύπα στην Κύπρο έχει αυξηθεί και σήμερα αριθμεί 37 πουλιά. Παρόλα αυτά, η δηλητηρίαση, οι προσκρούσεις και η ηλεκτροπληξία εξακολουθούν να αποτελούν σοβαρές απειλές για το είδος. ■

Μάρτιν Χέλλικαρ – Μια ζωή αφιερωμένη στη διατήρηση της φύσης

Martin's legacy: A life dedicated to nature conservation

© Silvio A. Rusmigo

Ο Μάρτιν, ο αγαπημένος μας Διευθυντής, συνάδελφος, μέντορας και φίλος, δεν είναι πλέον μαζί μας.

Ο Μάρτιν έφυγε από τη ζωή στις 15 Ιουνίου 2024, μετά από ένα αυτοκινητιστικό δυστύχημα. Αφιέρωσε τη ζωή του στην προστασία της φύσης της Κύπρου, και η επιρροή του έχει αφήσει ανεξίτηλο σημάδι στο περιβαλλοντικό κίνημα του νησιού.

Martin Abbas Hellicar, our beloved Director, colleague, mentor, and friend, is no longer with us.

Martin tragically passed away on 15 June 2024, following a car accident. He committed his life to the preservation of Cyprus' natural heritage, and his influence has left an everlasting impression on the island's environmental landscape.

© Silvio A. Rusmigo

Ο Μάρτιν γεννήθηκε στις 22 Φεβρουαρίου 1968 στο Durham του Ηνωμένου Βασιλείου και μεγάλωσε σε μια οικογένεια έξι παιδιών. Οι γονείς του, Έρικ και Μάργκαρετ, γνωρίστηκαν στο Εδιμβούργο και εγκαταστάθηκαν στην Κύπρο το 1969. Έχοντας μεγαλώσει στην ύπαιθρο, ο Μάρτιν αγάπησε τη φύση από μικρή ηλικία. Μάλιστα, του άρεσε συχνά να αφηγείται μια από τις παιδικές του αναμνήσεις, όταν εντόπισε για πρώτη φορά μια αρσενική Παπαθιά σε ένα λασπωμένο χωράφι κοντά στο Δάλι. Αυτό το μικρό πουλί είχε πάντα ξεχωριστή θέση στην καρδιά του Μάρτιν, καθώς ήταν το πρώτο είδος που κατάφερε να αναγνωρίσει με τη βοήθεια ενός οδηγού και ενός ζευγαριού κιαλιών. Το πουλί εκείνο ήταν η απαρχή μιας νέας ενασχόλησης για τον Μάρτιν, η οποία εξελίχθηκε σε πάθος για τη διατήρηση της φύσης πέρα από την παρατήρηση πουλιών.

Ο Μάρτιν σπούδασε οικολογία στο Πανεπιστήμιο του Lancaster, και έκανε μεταπτυχιακό στο Πανεπιστήμιο του York στο Ηνωμένο Βασίλειο. Οι σπουδές αυτές έθεσαν τα θεμέλια για την επαγγελματική του πορεία, ενώ η συνεχής δίψα του για μάθηση είχε ως αποτέλεσμα την απόκτηση διδακτορικού τίτλου από το Πανεπιστήμιο Κύπρου, όπου μέσω της διατριβής του διερεύνει την επίδραση της βόσκησης στη βιοποικιλότητα.

Πριν από την έναρξη της περιβαλλοντικής του καριέρας, ο Martin εργάστηκε ως δημοσιογράφος

Martin was born on 22 February, 1968, in Durham, UK, and grew up in a family of six children. His parents, Eric and Margaret, met in Edinburgh and relocated to Cyprus in 1969. Growing up in a rural area near Nicosia, Martin developed a love for nature from an early age.

Martin frequently told the story of the day he spotted a male Stonechat for the first time at the age of 15, in a muddy field somewhere near Dali. This bird, the size of a sparrow, held a special place in Martin's heart as it was the first species he successfully identified using a bird guide and binoculars. The Stonechat sparked a new passion for Martin, leading to an interest in nature conservation beyond just birdwatching.

Martin studied ecology at Lancaster University, followed by a Master's at York University. This scholarly pursuit laid the foundation for his work in conservation, guided by his belief in the sustainable management of our countryside. His continuous thirst for learning culminated in a PhD from the University of Cyprus, where his thesis explored the impact of grazing on biodiversity.

Before the start of his conservation career, Martin made significant contributions as a journalist. He wrote and presented the news at CyBC, Cyprus' public broadcasting service, for a number of years after which he joined the English-speaking newspaper "Cyprus Mail" in 1993 and eventually became its chief reporter.

© Silvio A. Rusmigo

συνεισφέροντας στον τομέα της δημοσιογραφίας. Είχε ρόλο συντάκτη και παρουσιαστή ειδήσεων στο PIK για αρκετά χρόνια, ενώ από το 1993 εργάστηκε στην αγγλόφωνη εφημερίδα Cyprus Mail, όπου εν τέλει ανέλαβε ρόλο αρχισυντάκτη. Η ικανότητά του να επικοινωνεί με απλό και κατανοητό τρόπο πολύπλοκα περιβαλλοντικά ζητήματα και να κατανοεί την πολιτική δυναμική του νησιού αποδείχθηκε καθοριστική όταν ξεκίνησε να εργάζεται στο BirdLife Cyprus το 2003.

Από την ίδρυση του BirdLife Cyprus το 2003, όταν ο οργανισμός απασχολούσε μόνο δύο άτομα προσωπικό, ο Μάρτιν έπαιξε καθοριστικό ρόλο στη διαμόρφωση του οργανισμού. Υπό την ηγεσία του, όταν το 2016 έγινε Διευθυντής, ο οργανισμός μεγάλωσε φτάνοντας τα 16 άτομα, για τα οποία ο Μάρτιν ήταν περήφανος. Πίστευε στους παθιασμένους και αφοσιωμένους ανθρώπους που απάρτιζαν την ομάδα του BirdLife, και ως επικεφαλής της ομάδας, φρόντιζε να υποστηρίξει και να ενδυναμώνει όλα τα μέλη της ομάδας, ώστε να συνεισφέρουν στο μέγιστο των δυνατοτήτων τους. Ο Μάρτιν είχε μια πιο χαλαρή προσέγγιση στην ιεραρχία. Ως Διευθυντής, συμμετείχε ενεργά και συνέβαλλε σε όλες τις δραστηριότητες του γραφείου, ενώ ενθάρρυνε το προσωπικό να αναλαμβάνει πρωτοβουλίες όταν χρειαζόταν, επιδεικνύοντας την πίστη του στην κοινή ευθύνη και, πάνω απ' όλα, στη συνεργασία. Κατά τη διάρκεια της θητείας του Μάρτιν στο BirdLife Cyprus, ο οργανισμός πέτυχε σημαντικά ορόσημα για τη διατήρηση της φύσης.

His skill in simplifying complex environmental issues and understanding the island's political dynamics was crucial when he joined BirdLife Cyprus in 2003.

From the founding of BirdLife Cyprus in 2003, in a small office with only two staff members, Martin was instrumental in shaping the organization. Under his leadership, when in 2016 Martin became Director, the office team grew to 16 members of staff, for who Martin deeply cared and felt proud of. He believed in the passionate and dedicated individuals that made up the organization, mentoring and encouraging them to grow in their roles. His leadership style was inclusive and supportive, fostering a collaborative environment where every team member felt valued and empowered to contribute to their fullest potential. Martin had a loose view on hierarchy; as a Director, he would actively participate and contribute to all office activities, and encouraged staff to step up when needed, demonstrating his belief in shared responsibility and, above all, teamwork. During Martin's time at BirdLife Cyprus, the organization achieved significant conservation milestones.

Reduction in Bird Trapping: With support from the BirdLife partnership (BirdLife Europe, RSPB - BirdLife in the UK, NABU – BirdLife Germany, BirdLife Switzerland), Martin spearheaded efforts that resulted in 92% reduction in bird trapping levels with the use of mist nets since 2002. Despite ongoing challenges, his

Μείωση των επιπέδων παγίδευσης πουλιών:

Με την υποστήριξη εταίρων του BirdLife (BirdLife Ευρώπης, RSPB - BirdLife στο Ηνωμένο Βασίλειο, NABU – BirdLife στη Γερμανία, BirdLife Ελβετίας), ο Μάρτιν ηγήθηκε των προσπαθειών που οδήγησαν σε μείωση κατά 92% στα επίπεδα παγίδευσης με τη χρήση διχτύων από το 2002. Παρά τις συνεχιζόμενες προκλήσεις, οι αδιάκοπες προσπάθειες προάσπισης συνέβαλαν στη μείωση της παράνομης θανάτωσης πουλιών, με απτές βελτιώσεις στην επιβολή του νόμου, τόσο στη Δημοκρατία όσο και στις Βρετανικές Βάσεις, καθώς και στα επίπεδα ευαισθητοποίησης του κοινού.

Δημιουργία του υπαίθριου χώρου μάθησης «Θκυο Μοσφιλιές»:

Στο πλαίσιο των προσπαθειών για ευαισθητοποίηση σε μια περιοχή όπου η παράνομη παγίδευση πουλιών οργιάζει, το BirdLife Cyprus, υπό την καθοδήγηση του Μάρτιν, δημιούργησε ένα υπαίθριο χώρο μάθησης στο Φρέναρος. Οι «Θκυο Μοσφιλιές» είναι η πρώτη μας στοχευμένη προσπάθεια δημιουργίας και διατήρησης ενός πλούσιου και ποικιλόμορφου οικοτόπου που υποστηρίζει φυτά, έντομα, πουλιά και άλλα άγρια ζώα, καθώς και ενός υπαίθριου εκπαιδευτικού χώρου. Εδώ, οικογένειες και παιδιά από τις τοπικές κοινότητες και πέρα μπορούν να επισκεφθούν, να μάθουν και να αλληλεπιδράσουν με τον φυσικό κόσμο γύρω τους, μέσα από τα εκπαιδευτικά μας προγράμματα, τα εργαστήρια και τις εκδηλώσεις μας.

Προστασία, διαχείριση και αποκατάσταση

περιοχών: Ο Μάρτιν εργάστηκε για τον καθορισμό των Σημαντικών Περιοχών για τα Πουλιά και τη Βιοποικιλότητα ως προστατευόμενων περιοχών Natura 2000, ώστε να απολαμβάνουν καθεστώς νομικής προστασίας. Ως αποτέλεσμα, όλες οι Σημαντικές Περιοχές για τα Πουλιά και τη Βιοποικιλότητα εντός της Κυπριακής Δημοκρατίας και εντός των Βρετανικών Βάσεων έχουν ενταχθεί στο δίκτυο Natura 2000 ή έχουν χαρακτηριστεί ως ισοδύναμες. Και όπως πολύ καλά γνώριζε ο Μάρτιν, ο καθορισμός μιας περιοχής ως προστατευόμενης είναι μόνο το πρώτο βήμα. Γι' αυτό τον λόγο, τόνιζε συνεχώς και ακούραστα τη σημασία της προστασίας και της σωστής διαχείρισης, και εργάστηκε σκληρά για την εφαρμογή μέτρων που ανταποκρίνονται στις οικολογικές απαιτήσεις βασικών ειδών και οικοτόπων. Υποστήριξε σθεναρά τη φύλαξη και την παρακολούθηση των περιοχών, τα οποία είναι απαραίτητα για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των διαχειριστικών προσπαθειών. Η εμπλοκή και η συμμετοχή των τοπικών κοινοτήτων αποτέλεσαν θεμέλιο της προσέγγισής του, αναγνωρίζοντας ότι η διατήρηση της φύσης είναι πιο αποτελεσματική και διαρκής όταν είναι συμμετοχική και περιεκτική. Επιπλέον, υποστήριξε ένθερμα την αποκατάσταση υποβαθμισμένων οικοτόπων και οικοσυστημάτων, πιστεύοντας ότι οι προσπάθειες διατήρησης της φύσης θα πρέπει να

relentless advocacy helped curb the illegal slaughter of birds, with tangible improvements in enforcement, both in the Republic and in the SBAs, and to raise awareness.

Creation of Thkio Mosfilies: As part of raising awareness and changing hearts and minds in the heart of the trapping hotspot of Famagusta district, BirdLife Cyprus set up its first ever nature reserve in Frenaros under Martin's guidance. "Thkio Mosfilies" is our first targeted effort to create and maintain a rich and diverse habitat that supports plants, insects, birds, and other wildlife as well as an outdoor education space where families and children from the local communities and beyond can visit, learn and interact with the natural world around them through our educational programmes, workshops and events.

Site protection, management and restoration: Martin worked for the designation of Important Bird and Biodiversity Areas (IBAs) to Natura 2000 sites so that they enjoy legal protection status. As a result, all IBAs under the effective control of the Republic of Cyprus and within the Sovereign British Bases have been included in the Natura 2000 network or designated as equivalent. And as Martin very well knew, designation is only the first step. It is for this reason that he constantly and tirelessly stressed the importance of protection and proper management. Beyond the much-needed protection, Martin worked hard to achieve the implementation of measures that meet the ecological requirements of key species and habitats. He also advocated for site wardening and monitoring, which are essential to assess if management efforts are working.

© Silvio A. Rusmigo

επικεντρώνονται στην ενίσχυση και αποκατάσταση της φύσης, και όχι απλώς στην πρόληψη περαιτέρω καταστροφής.

Αναχαίτισης της εξαφάνισης του Πυρόχρου Γύπα:

Ένα από τα εμβληματικά έργα του οποίου ηγήθηκε ο Μάρτιν ήταν η αναχαίτιση της εξαφάνισης του Πυρόχρου Γύπα. Από έναν πληθυσμό μόλις 10 γυλών το 2020, οι συντονισμένες προσπάθειες με επικεφαλής τον Μάρτιν έχουν αυξήσει τον πληθυσμό σε 38 πουλιά χάρη στο πρόγραμμα «Ζωή με τους Γύπες» με χρηματοδότηση από την ΕΕ. Οι δράσεις του έργου περιλάμβαναν την αντιμετώπιση της δηλητηρίασης στην ύπαιθρο, τον μετριάσμό των προσκρούσεων και της ηλεκτροπληξίας με ενεργειακές υποδομές και την ενίσχυση του πληθυσμού. Ο Μάρτιν πίστευε ότι σώζοντας τον Γύπα μπορούμε να αποκαταστήσουμε οικολογικές διαδικασίες προς όφελος της κοινωνίας μακροπρόθεσμα.

Εμπνέοντας τις νεότερες γενιές: Ο Μάρτιν πίστευε ακράδαντα στην εκπαίδευση. Πίστευε στη σύνδεση των παιδιών με τη φύση και στην καλλιέργεια μιας γνήσιας περιέργειας και ενσυναίσθησης για τον φυσικό κόσμο. Έβλεπε την εκπαίδευση και τις ουσιαστικές εμπειρίες στη φύση ως ένα ισχυρό εργαλείο για τη διαμόρφωση ενεργών, περιβαλλοντικά συνειδητοποιημένων πολιτών. Υπό την καθοδήγησή του, το εκπαιδευτικό πρόγραμμα του BirdLife Cyprus εξελίχθηκε αρκετά, μέσα από την πρόσληψη εκπαιδευτικού λειτουργού. Ως αποτέλεσμα, κάθε χρόνο συμμετέχουν στα εκπαιδευτικά μας προγράμματα γύρω στα 1.500 παιδιά, τα οποία μαθαίνουν για τον φυσικό κόσμο γύρω τους εντός και εκτός σχολικών αιθουσών.

Το κληροδότημα του Μάρτιν βρίσκεται στους πληθυσμούς των πουλιών και στους βιότοπους που εργάστηκε τόσο σκληρά να προστατέψει, τόσο στην Κύπρο όσο και πέρα από αυτήν, μέσω του BirdLife International. Τα πουλιά δεν γνωρίζουν σύνορα, και ούτε ο Martin, ο οποίος ήταν πάντοτε ένθερμος υποστηρικτής και αναζητούσε ευκαιρίες για δικαιοδική συνεργασία. Διέθετε ένα μοναδικό ταλέντο να φέρνει τους ανθρώπους κοντά, να ενθαρρύνει τον διάλογο και να οικοδομεί συναίνεση χωρίς αντιπαράθεση.

Είχε μια βαθιά κατανόηση της λεπτεπίλεπτης ισορροπίας της φύσης και πίστευε παθιασμένα ότι δεν πρέπει να ξεχνάμε τα κοινά είδη, είτε αυτό ήταν ένα Σπουργίτι είτε μια Παλαθκιά. Η υπεράσπισή του για μια ισορροπημένη προσέγγιση στη διατήρηση της φύσης βασιζόταν στην εκτίμηση και την προστασία των κοινών ειδών, διότι –όπως μας λένε οι επιστήμονες– τα κοινά είδη συχνά παίζουν τον μεγαλύτερο ρόλο στη διατήρηση της υγείας των φυσικών συστημάτων.

Engagement with and involvement of local communities were foundational to his approach, recognizing that conservation is most effective and long term when it is inclusive and participatory. He also strongly supported the restoration of degraded habitats and ecosystems, and believed that conservation efforts should focus on enhancing and restoring nature, rather than just stopping further harm.

Saving the Griffon Vulture from extinction: One of Martin's notable flagship projects was the conservation of the Griffon Vulture. From a population of just 10 vultures in 2020, concerted efforts led by Martin have increased their numbers to 38 thanks to the EU-funded project "LIFE with Vultures". Project actions included tackling poisoning, mitigating collisions and electrocution with energy infrastructure, and restocking the population. Martin believed that by saving the Griffon Vulture we can restore ecological processes for the benefit of our society over the long term.

Inspiring the younger generations: Martin was a strong advocate for inspiring the younger generations. He believed in getting children more connected with nature and instilling in them curiosity and empathy towards the natural world. He saw education and meaningful experiences in nature as a powerful tool to shape active, environmentally conscious citizens. With his leadership, BirdLife Cyprus' educational programme flourished, which included the recruitment of an Education Officer. As a result, BirdLife Cyprus connects with around 1,500 children annually, fostering in them an appreciation and admiration for the natural world.

Martin's impact endures in the bird populations and habitats he devoted himself to conserving in Cyprus and beyond through the BirdLife Partnership. Birds know no borders, and neither did Martin who was always a strong supporter and looked for possibilities for bi-communal cooperation. He had a unique talent for bringing people together, fostering dialogue, and building consensus without confrontation. He also had a profound understanding of nature's intricate balance and believed passionately in not forgetting the common species, whether this was a House Sparrow or a Common Stonechat. His advocacy for a balanced approach to conservation was rooted in appreciating and protecting the commonplace, not least because (as scientists tell us) it is the common creatures that often play the biggest role in keeping the natural system healthy. He argued that we must consider the landscape as a whole, including the less picturesque and 'special' places. Martin would refer to the ugly reality of the retreat of nature and the undermining of ecosystems as a case of "death by a thousand cuts," with many of these cuts going unnoticed and unchallenged.

Υποστήριζε ότι πρέπει να εξετάζουμε το τοπίο στο σύνολό του, συμπεριλαμβανομένων των λιγότερο γραφικών και ιδιαίτερων περιοχών. Ο Μάρτιν συνήθιζε να αναφέρεται στην υποβάθμιση και την καταστροφή της φύσης ως μια περίπτωση αργού θανάτου, με πολλές από αυτές τις πληγές να περνούν απαρατήρητες.

Μας λείπει πολύ ο Martin, που δεν ήταν μόνο ο Διευθυντής μας, αλλά και αγαπημένος συνάδελφος, μέντορας και φίλος. Το μεταδοτικό του χιούμορ, η καλοσύνη και η αισιοδοξία του επηρέαζαν όλους γύρω του. Το πάθος του ήταν εμφανές, είτε όταν ασχολούνταν με τις πολυπλοκότητες της πολιτικής για τη διατήρηση της φύσης είτε όταν απολάμβανε την απλή χαρά της παρατήρησης πουλιών με φίλους.

Θα συνεχίσουμε το όραμα και το πάθος του μέσα από το έργο μας, ακολουθώντας τα βήματά του.

Αναπαύσου εν ειρήνη, Martin. Το έργο σου, το πνεύμα σου και η αγάπη σου για τη φύση θα συνεχίσουν να μας καθοδηγούν.

Η ομάδα του BirdLife Cyprus

We deeply miss Martin, who was not just our Director, but also a colleague, mentor, and friend whom we cherished. His infectious humour, kindness, and optimism spread to others. Martin's passion was evident, whether he was dealing with the intricacies of conservation policy or enjoying the simple pleasure of birdwatching with close friends.

We will carry forward his vision and passion in our ongoing work, following his footsteps.

Rest in peace, Martin. Your work, your spirit, and your love for nature will continue to guide us.

The BirdLife Cyprus team

“

Αυτή, πιστεύω, είναι η αγαπημένη μου φωτογραφία που σχετίζεται με το BirdLife Cyprus...

Διοργανώσαμε μια εκδήλωση σε ένα κατασκηνωτικό χώρο στο Τρόδος. Στήσαμε δίχτυα για να πιάσουμε μερικά πουλιά και να τα δείξουμε στους παρευρισκόμενους.

Όλη μέρα σχεδόν δεν πιάσαμε τίποτα, αλλά καταφέραμε να πιάσουμε αυτόν τον μικρό Πέμπετσο, τον οποίο μόλις είχα βγάλει από την υφασμάτινη τσάντα.

Το αγόρι της φωτογραφίας δεν μπορούσε να πιστέψει ότι το πουλί ήταν αληθινό, και θυμάμαι να ρωτάει πότε θα «μεγαλώσει», μην μπορώντας να πιστέψει ότι μπορούσε να είναι τόσο μικρό...

Μάρτιν Χέλλιχαρ

This, I think, is my all-time favourite BirdLife Cyprus-related image...

We were doing an event at a Troodos camp site. We had set up some nets to catch some birds to show to people.

We caught almost nothing all day, but we did get this little Coal Tit and I have just pulled it out of the cloth holding bag.

The boy holding his hands together and asking me questions just could not, I think, quite believe the bird was real. I think I remember he asked when it would 'grow up', not believing it could be so small...

The look of wonder on the boy's face is just amazing. And look at his parents and the other adults around him enjoying and marvelling at his enthusiasm.

Priceless.

Martin Hellicar

”

© Silvio A. Rusnigo

Ηρωίδες με πατούσες: Αντιμετώπιση της παράνομης δηλητηρίασης άγριας ζωής με τις Ομάδες Ανίχνευσης Δηλητηριασμένων Δολωμάτων

Heroes on paws: Battling illegal wildlife poisonings in Cyprus with Anti-poison Dog Units

Μάρθα Πέτρου, Λειτουργός Προγραμμάτων Διατήρησης της Φύσης
Martha Petrou, Conservation Projects Officer

Τα δηλητηριασμένα δολώματα μαστίζουν την κυπριακή ύπαιθρο εδώ και δεκαετίες και αποτελούν μία από τις κύριες αιτίες θνησιμότητας για προστατευόμενα είδη στο νησί, όπως ο Γύπας και ο Σπιζαετός. Αποτελούν επίσης απειλή για κατοικίδια ζώα και για την ανθρώπινη υγεία. Για τα δολώματα χρησιμοποιούνται απαγορευμένα και πολύ τοξικά φυτοφάρμακα, και μόλις 1,5 γραμμάρια από ορισμένες από αυτές τις παράνομες ουσίες μπορούν να σκοτώσουν έως και 5 ανθρώπους. Τα ζώα πέφτουν συχνά θύματα δηλητηρίασης και, λόγω της τοξικότητας των ουσιών, δημιουργείται μία αλυσίδα θανάτου, που οδηγεί στη δηλητηρίαση δεκάδων ζώων, καθώς ένα ζώο μπορεί να τραφεί από το δηλητηριασμένο κουφάρι ενός άλλου θύματος.

Απρόσμενες ηρωίδες στην καταπολέμηση της παράνομης χρήσης δηλητηριασμένων δολωμάτων είναι δύο σκυλίτσες ράτσας Border Collie. Έχοντας επιλεγεί για εκπαίδευση από μόλις λίγων εβδομάδων, η Sofie και η Dixie εκπαιδεύτηκαν στην Ελλάδα για τον πρώτο 1,5 χρόνο της ζωής τους με σκοπό να γίνουν οι πρώτες δύο σκυλίτσες ανίχνευσης δηλητηριασμένων δολωμάτων (δ.δ.) στην Κύπρο. Κλειδί στην ολοκλήρωση των Ομάδων Ανίχνευσης Δηλητηριασμένων Δολωμάτων (ΟΑΔΔ) είναι οι

Illegally placed poison baits have plagued Cyprus' landscapes for decades, making up one of the leading causes of mortality for protected species on the island, like Griffon Vultures and Bonelli's Eagles. Lethal substances used in poison baits also pose a threat to domestic animals as well as human health. The substances used tend to be banned pesticides, with extremely toxic levels, as just 1.5 grams of some of these illegal toxins can kill up to 5 people. Animals fall frequent victim to such baits, and due to the toxicity of the substances, a chain of death is created, since one piece of bait can poison several dozens of animals, as one animal feeds off the poisoned carcass of another victim.

Unlikely heroes to combat illegal poison use: two border collie pups. Selected from just a few weeks old, two sisters Sophie and Dixie, underwent daily training in Greece for over a year to become Cyprus' first ant-poison detection dogs. Of course, key figures to the completion of the Anti-poison Dog Units are their handlers Andreas Christophorou and Andreas Koumbaris, wardens of the Game and Fauna Service who welcomed the dogs as part of their families and began daily patrols together in May 2022. Since their operation, these two units have become key to the fight

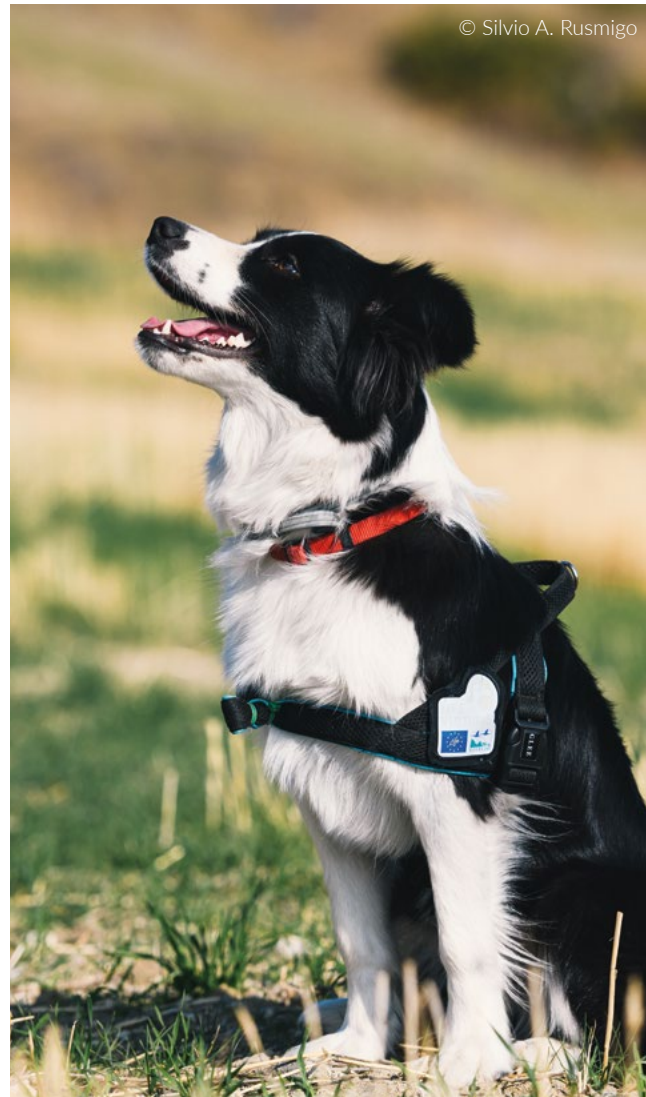

θηροφύλακες χειριστές της Sofie και της Dixie, ο Ανδρέας Χριστοφόρου και ο Ανδρέας Κουμπάρης, οι οποίοι καλωσόρισαν τα σκυλιά στα σπίτια τους και ξεκίνησαν καθημερινές περιπολίες στην ύπαιθρο από τον Μάιο του 2022. Από την έναρξη της λειτουργίας τους, οι δύο ΟΑΔΔ της Υπηρεσίας Θήρας και Πανίδας αποτελούν σημαντικό κομμάτι στον αγώνα κατά του εγκλήματος κατά της άγριας ζωής στην Κύπρο, καταγράφοντας συστηματικά για πρώτη φορά την έκταση και τη συχνότητα της χρήσης δηλητηριασμένων δολωμάτων στην ύπαιθρο.

Οι δύο ΟΑΔΔ περιπολούν καθημερινά περιοχές σε όλες τις επαρχίες της Κυπριακής Δημοκρατίας όπου έχει καταγραφεί υψηλή συχνότητα δηλητηριάσεων ή που εμπίπτουν στην επικράτεια του Γύπα, προκειμένου να μειώσουν τις πιθανότητες δηλητηρίασης αυτού του απειλούμενου είδους. Αυτές οι περιπολίες πραγματοποιούνται προληπτικά, για να εντοπιστούν τυχόν δολώματα, αλλά και για να αυξηθεί η παρουσία μιας αρμόδιας αρχής στην ύπαιθρο, η οποία μπορεί να λειτουργήσει ως αποτρεπτικός παράγοντας για όσους χρησιμοποιούν δηλητηριασμένα δολώματα. Περιπολίες πραγματοποιούνται επίσης και μετά από καταγγελίες του κοινού σχετικά με την ύπαρξη δηλητηριασμένων δολωμάτων ή πιθανώς δηλητηριασμένων ζώων. Από τον Μάιο του 2022 έως τον Δεκέμβριο του 2023, πάνω από το 65% των αναφορών στις ΟΑΔΔ έγιναν από κυνηγούς, κτηνοτρόφους και κατοίκους χωριών, καθιστώντας αυτές τις ομάδες ανθρώπων σημαντικό μέρος της διαδικασίας ανίχνευσης δ.δ.

Σε διάστημα 20 μηνών (Μάιος 2022 - Δεκέμβριος 2023), οι δύο ΟΑΔΔ πραγματοποίησαν συνολικά 534 προληπτικές περιπολίες, σε έξι από τις οποίες βρήκαν ευρήματα δηλητηριασμένων δολωμάτων και ζώων. Πραγματοποίησαν επίσης 177 περιπολίες μετά από καταγγελίες από το κοινό, σε 82 από τις οποίες εντοπίστηκαν ευρήματα δηλητηρίασης. Αυτά τα ευρήματα αφορούν συνολικά 85 δηλητηριασμένα ζώα (εκ των οποίων τα 49 ήταν σκυλιά) και σχεδόν 70 κιλά δηλητηριασμένων δολωμάτων, που αποτελούνταν κυρίως από κομμάτια κρέατος και αυγά. Κατά την ίδια περίοδο, βρέθηκαν νεκροί πέντε γύπες, οι οποίοι είχαν δηλητηριαστεί με την παράνομη ουσία carbofuran, ενώ εκτιμάται ότι δηλητηριάστηκαν ακόμη 8 - 9 γύπες, των οποίων τα κουφάρια δεν βρέθηκαν.

Οι περιοχές με τα περισσότερα ευρήματα δηλητηρίασης κατά τους 20 μήνες λειτουργίας των ΟΑΔΔ ήταν κυρίως στην επαρχία Λεμεσού με 34 περιστατικά, ακολουθούμενη από την επαρχία Πάφου με 20 περιστατικά. Κάποια από αυτά τα περιστατικά καταγράφηκαν σε 22 προστατευόμενες περιοχές του δικτύου Natura 2000, εκ των οποίων οκτώ αναγνωρίζονται ως σημαντικές για τον Γύπα.

against wildlife crime in Cyprus, systematically recording for the first time the extent and frequency of poison bait use in the countryside.

On a day-to-day basis, both units patrol areas from all districts in the Republic of Cyprus that are known for high poisoning frequency or fall within the Griffon Vulture range to reduce the poisoning possibilities of this near-locally-extinct species. These patrols are done on a preventative basis to detect any hidden baits but also to increase the presence of an authoritative body in the countryside, which can act as a deterrent factor to those who use poison baits. Patrols are also completed as a response to reports from the public regarding findings of poison baits or potentially poisoned animals. Between May 2022 and December 2023 over 65% reports made to the ApDUs came from hunters, livestock breeders and village locals, making them an important part of the detection process.

Over a period of 20 months (May 2022 to December 2023), the two units have completed a total of 534 preventative patrols in six of which they recorded findings of poison baits and poisoned animals. A further 177 patrols as a response to reports from the

Οι περισσότερες περιπτώσεις δηλητηρίασης καταγράφηκαν μεταξύ Σεπτεμβρίου και Νοεμβρίου, ενώ αυξημένα περιστατικά καταγράφονται και τον Μάιο. Αυτές οι μηνιαίες διακυμάνσεις μπορούν να ερμηνευθούν, λαμβάνοντας υπόψη τα κίνητρα πίσω από τη χρήση δηλητηριασμένων δολωμάτων, καθώς τα δολώματα που τοποθετούνται το φθινόπωρο πιθανότατα συνδέονται με την κυνηγετική δραστηριότητα, ενώ οι περισσότερες περιπτώσεις δηλητηρίασης την άνοιξη και το καλοκαίρι σχετίζονται με την εξολόθρευση αλεπούδων και αδέσποτων σκύλων.

Η σύνδεση μεταξύ χρήσης δ.δ. και κυνηγετικής δραστηριότητας ενισχύεται από το γεγονός ότι τα 45 από τα 88 περιστατικά με ενδείξεις δηλητηρίασης καταγράφηκαν κατά την κυνηγετική περίοδο και εντός περιοχών κυνηγίου. Όπως κατέδειξαν και κοινωνικές μελέτες που πραγματοποιήθηκαν στο πλαίσιο του έργου «Ζωή με τους Γύπες», ο κύριος λόγος πίσω από τη χρήση δ.δ. κατά την κυνηγετική περίοδο είναι οι αντιδικίες μεταξύ κυνηγών. Αυτό συνήθως αφορά μια μειοψηφία κυνηγών που επιδιώκει να ελέγξει ορισμένες κυνηγετικές περιοχές, αποφεύγοντας την υπερπληθώρα άλλων κυνηγών, στοχεύοντας τα κυνηγετικά σκυλιά με δηλητηριασμένα δολώματα και αποτρέποντας την κυνηγετική δραστηριότητα στην περιοχή, μειώνοντας έτσι τον ανταγωνισμό στο κυνήγι.

Άλλοι λόγοι για τους οποίους στοχοποιούνται οι κυνηγετικοί σκύλοι περιλαμβάνουν την αποτροπή της εισόδου τους σε ιδιοκτησίες και καλλιέργειες, καθώς και την προστασία μονάδων κτηνοτροφίας από πιθανές ενοχλήσεις ή επιθέσεις στο ζωικό κεφάλαιο. Παρ' όλα αυτά, η πλειονότητα των κυνηγών αντιτίθεται σθεναρά στη χρήση δηλητηριασμένων δολωμάτων, καθώς οι ίδιοι μπορεί να υποστούν σημαντικές απώλειες όταν τα κυνηγετικά τους σκυλιά δηλητηριάζονται. Μόνο το 2023, καταγράφηκαν 98 περιστατικά δηλητηρίασης κυνηγετικών σκυλιών, αριθμός που πιθανότατα αντιπροσωπεύει μόνο ένα μικρό ποσοστό της πραγματικότητας, καθώς δεν αναφέρονται όλα τα περιστατικά στις ΟΑΔΔ.

Θηρευτές, όπως αλεπούδες και αδέσποτα σκυλιά, γίνονται επίσης συχνά στόχοι των δ.δ. σε μία (παράνομη) προσπάθεια ελέγχου των πληθυσμών τους. Τα κίνητρα αυτής της πρακτικής περιλαμβάνουν συχνά την προστασία των κτηνοτροφικών ζώων, καθώς και τη μείωση της θηρευτικής πίεσης σε θηράματα όπως περδίκια και λαγοί. Από τον Μάιο του 2022 έως τον Δεκέμβριο του 2023, οι ΟΑΔΔ κατέγραψαν 19 περιστατικά με ενδείξεις δηλητηρίασης που συνδέονταν πιθανώς με τον έλεγχο πληθυσμού θηρευτών.. Τα περιστατικά αυτά καταγράφονται συνήθως κατά την περίοδο αναπαραγωγής της αλεπούς (Ιανουάριος – Μάιος), σε περιοχές όπου απαγορεύεται το κυνήγι ή κοντά

public were also completed, in 82 of which there were poisoning findings. These findings amount to a total of 85 poisoned animals (of which 49 were dogs) and almost 70 kilograms of poison baits which make up over 750 pieces of mostly meat pieces and eggs. In this time period, five Griffon Vulture carcasses were also found and determined to have been poisoned with the illegal pesticide carbofuran, while a further eight - nine individuals are also estimated to have been poisoned, but their carcasses were never recovered.

Hotspot locations of poison findings over these 20 months of operation of the ApDUs were mainly in Limassol District with 34 incidents, followed by Paphos District with 20 incidents. Incidents with findings were also recorded in 22 Natura 2000 areas, out of which eight are recognised as important areas for Griffon Vultures.

Most of the incidents with poison findings were recorded between September and November while a notable spike in incidents is also observed in May. These monthly variations in poisoning cases may be explained by the motives behind their use since baits placed in autumn are likely linked with hunting activities, while most poisonings in spring and summer are likely targeting foxes and stray dogs. The link between poison use and hunting activities is reinforced by the fact that 45 out of the 88 recorded incidents with poisoning indications were found within the hunting season and within hunting zones. As recorded by social studies conducted under the framework of the LIFE with Vultures project, the main underlying cause behind the use of poison baits during hunting season is rivalries among hunters. This usually involves a minority of hunters that gatekeep certain hunting areas from being overpopulated with other hunters by targeting hunting dogs with poison baits and deterring hunting activities in the area, thus reducing hunting competition. Other reasons hunting dogs are targeted include preventing their entry on properties and cultivated areas as well as keeping them away from livestock units due to potential disturbances or attacks on the livestock. However, the majority of hunters feel strongly against the use of poison baits as they can also suffer big losses when their hunting dogs get poisoned. In 2023 alone, 98 hunting dogs were reported to have consumed poison baits, a number that is likely just a small percentage of the reality since not all incidents are reported to the ApDUs.

Foxes and stray dogs are also frequently targeted with poison baits as an illegal method of predator population control. Motives for this practice often include protection of livestock from attacks by stray dogs and foxes as well as reduction of predatory pressure on game species such as chukar partridges and hare. Between May 2022 and December 2023, the ApDUs

“ Απρόσμενες ηρωίδες στην καταπολέμηση της παράνομης χρήσης δηλητηριασμένων δολωμάτων είναι δύο σκυλίτσες ράτσας Border Collie.

Unlikely heroes to combat illegal poison use: two border collie pups. ”

σε κτηνοτροφικές μονάδες.

Παρότι πρόκειται για προκαταρκτικά συμπεράσματα, τα δεδομένα από τη λειτουργία των ΟΑΔΔ δείχνουν μια πιθανή μείωση στη χρήση δ.δ., καθώς ο μέσος αριθμός περιστατικών δηλητηρίασης ανά μήνα (για τους μήνες Μάιο – Δεκέμβριο) μειώθηκε από 5 το 2022 σε 3,5 το 2023. Οι λόγοι πίσω από αυτή τη μείωση μπορεί να περιλαμβάνουν την αύξηση της ευαισθητοποίησης του κοινού για το ζήτημα μέσω των προσπάθειών του έργου, καθώς και την αυξημένη παρουσία των ομάδων στην ύπαιθρο, τη διερεύνηση των περιστατικών και τις προσπάθειες επιβολής του νόμου από τις αρμόδιες αρχές για τη διαχείριση των εγκλημάτων κατά της άγριας ζωής.

Οι ΟΑΔΔ διαδραματίζουν κρίσιμο ρόλο στις προσπάθειες διατήρησης του Γύπα στην Κύπρο, κάνοντας την ύπαιθρο ασφαλέστερη μέσω της μείωσης δ.δ., αλλά και αποτρέποντας τη χρήση τους. Τα δεδομένα που συλλέγονται είναι κρίσιμα για την παρακολούθηση αυτής της παράνομης πρακτικής, καθώς και για τη χαρτογράφηση περιοχών με αυξημένο ρίσκο δηλητηρίασης και τον συντονισμό στοχευμένων δράσεων προστασίας.

Η προστασία της άγριας ζωής στην Κύπρο από τη δηλητηρίαση δεν θα ήταν εφικτή χωρίς τη συμβολή του κοινού που αναφέρει περιστατικά δηλητηρίασης στην ύπαιθρο. Εάν υποψιαστείτε την ύπαρξη δ.δ. ή εντοπίσετε νεκρά ζώα με ενδείξεις δηλητηρίασης, παρακαλούμε να ενημερώσετε άμεσα το τοπικό αστυνομικό τμήμα και να επικοινωνήσετε με τις ΟΑΔΔ στα τηλέφωνα **99267916** ή **99255086**. ■

recorded 19 incidents with poisoning indications that had predator population control as their potential motive. These incidents are usually recorded within the fox breeding period (January – May), within wildlife areas where hunting is forbidden or near livestock units.

Although this is a preliminary conclusion, data from the operation of the ApDUs show a potential decrease in poison bait use, as the average number of poisoning incidents per month (for the months May – December) dropped from 5 in 2022 to 3.5 in 2023. Reasons behind this decrease may be the increase in public awareness of the issue after project efforts, as well as increased presence in the countryside, investigation and enforcement efforts by the relevant competent authorities for the management of wildlife crime.

The Anti-poison Dog Units have played a critical role in conservation efforts for the Griffon Vulture in Cyprus by making the countryside safer for them through the reduction of poison bait presence, but also by deterring the overall use of baits. The data collected is also critical in monitoring this illegal practice as well as in mapping hotspot areas of poisoning and directing more focused conservation efforts.

The safeguarding of wildlife in Cyprus from poisoning could not be done without the contribution of the public who report on suspicious poisoning incidents in the countryside. If you suspect poison baits or come across animal carcasses with indications of poisoning please inform the Local Police Station and contact the Anti-poison Dog Units on **99267916** or **99255086**. ■

Ένας οδικός χάρτης για τη διαχείριση των περιστατικών δηλητηρίασης της άγριας ζωής

A roadmap for managing illegal wildlife poisoning cases

Ελένη Καρατζιά, Υπεύθυνη Επικοινωνίας, Vulture Conservation Foundation
Eleni Karatzia, Communications Manager, Vulture Conservation Foundation

Οι ανησυχητικές επιπτώσεις της παράνομης δηλητηρίασης της άγριας ζωής στη βιοποικιλότητα, τα οικοσυστήματα και την ανθρώπινη υγεία έχουν εξελιχθεί σε ένα πιεστικό ζήτημα που απαιτεί άμεση δράση. Κατά το Διεθνές Συνέδριο για το Έγκλημα κατά της Άγριας Ζωής, που πραγματοποιήθηκε στην Κύπρο τον Μάιο του 2024, ειδικοί από διάφορους τομείς συζήτησαν την πολυπλοκότητα του προβλήματος και εξερεύνησαν πιθανές λύσεις.

Γιατί δηλητηριάζεται η άγρια ζωή;

Για να λύσουμε το πρόβλημα της δηλητηρίασης της άγριας ζωής, πρέπει πρώτα να κατανοήσουμε τα κίνητρα. Ένας κοινός λόγος σε πολλές χώρες είναι η εκδικητική θανάτωση ζώων-θηρευτών ως αντίδραση σε συγκρούσεις ανθρώπου-άγριας ζωής. Οι αγρότες και οι κτηνοτρόφοι συχνά αισθάνονται ότι δεν έχουν άλλη επιλογή για να αντιμετωπίσουν τέτοια προβλήματα πέρα από τη χρήση δηλητηρίων. Υπάρχουν όμως και άλλες αιτίες, όπως οι συγκρούσεις μεταξύ κυνηγών ή η τυχαία έκθεση σε φυτοφάρμακα.

The alarming effects of illegal wildlife poisoning on biodiversity, ecosystems, and human health have become a pressing conservation issue that requires urgent action. During the International Conference on Wildlife Crime in Cyprus held in May 2024, experts from diverse backgrounds gathered to discuss the complexities of this problem and explore potential solutions.

Why wildlife poisoning happens

To solve the problem of wildlife poisoning, we first need to understand what drives it. A common reason across many countries is the retaliatory killing of predators in response to human-wildlife conflicts. Farmers and livestock breeders often feel they have no other choice but to address such problems through poisoning. Other motives exist too, including conflicts between hunters or accidental exposure to pesticides.

Challenges in addressing wildlife poisoning

Despite its devastating effects, combating wildlife

Προκλήσεις στην αντιμετώπιση της δηλητηρίασης της άγριας ζωής

Παρά τις καταστροφικές της συνέπειες, η αντιμετώπιση της δηλητηρίασης της άγριας ζωής δεν είναι εύκολη υπόθεση. Μία από τις μεγαλύτερες προκλήσεις είναι το χαμηλό ποσοστό καταδικών για αυτά τα εγκλήματα, συχνά λόγω έλλειψης ενεργούς συμμετοχής ή επαρκών πόρων από πλευράς των δικωτικών αρχών και των εισαγγελέων. Χωρίς ισχυρά νομικά αποτρεπτικά μέτρα, ο κύκλος δηλητηριάσεων συνεχίζεται.

Οι ΜΚΟ παίζουν κρίσιμο ρόλο στην ευαισθητοποίηση και την παροχή τεχνικής εμπειρογνωμοσύνης, αλλά συχνά μένουν εκτός των διαδικασιών διερεύνησης ενός εγκλήματος κατά της άγριας ζωής, και ως εκ τούτου η αποτελεσματικότητά τους είναι περιορισμένη. Η έλλειψη συντονισμού μεταξύ εθνικών αρχών και η έλλειψη πόρων για διερεύνηση αποδυναμώνουν περαιτέρω την αντιμετώπιση του προβλήματος. Επιπλέον, η διακίνηση δηλητηρίων δεν ρυθμίζεται επαρκώς, και πολλές δικωτικές υπηρεσίες δεν λαμβάνουν την κατάλληλη εκπαίδευση για την αποτελεσματική αντιμετώπιση του φαινομένου.

Μια άλλη πρόκληση είναι η έλλειψη συνεργασίας μεταξύ χωρών. Παρόλο που ορισμένες χώρες έχουν σημειώσει επιτυχίες στη διαχείριση της δηλητηρίασης της άγριας ζωής, οι στρατηγικές αυτές δεν γίνονται γνωστές ή δεν εφαρμόζονται αλλού λόγω αδύναμων διεθνών δικτύων.

Βέλτιστες πρακτικές για την πρόληψη της δηλητηρίασης της άγριας ζωής

Παρά τις πολλές προκλήσεις, κάποιες στρατηγικές έχουν αποδειχθεί αποτελεσματικές. Η πρόληψη είναι το κλειδί και ξεκινά με την παρακολούθηση της άγριας ζωής σε περιοχές όπου καταγράφονται περιστατικά δηλητηρίασης. Άμεσες αντιδράσεις, όπως η χρήση εκπαιδευμένων ομάδων σκύλων για την ανίχνευση δηλητηρίων, μπορούν να αποτρέψουν περαιτέρω θανάτους.

Η συμμετοχή των τοπικών κοινοτήτων είναι ένα άλλο σημαντικό κομμάτι του παζλ. Οι περιβαλλοντικές ΜΚΟ πρέπει να έχουν στενή επαφή με τις κοινότητες της υπαίθρου εξηγώντας τους ότι η δηλητηρίαση άγριας ζωής δεν βλάπτει μόνο τα ζώα—απειλεί επίσης την ανθρώπινη υγεία και τα μέσα διαβίωσης. Στην αλλαγή της νοοτροπίας και στην προώθηση ασφαλέστερων πρακτικών μπορούν να βοηθήσουν δράσεις ευαισθητοποίησης.

Η ενίσχυση της επιβολής του νόμου είναι εξίσου σημαντική. Οι δικωτικές αρχές και οι δικαστές χρειάζονται εξειδικευμένη εκπαίδευση για να χειρίζονται υποθέσεις δηλητηρίασης με την απαιτούμενη ευαισθησία και εξειδίκευση.

poisoning is no easy task. One of the biggest challenges is the low conviction rate for these crimes, often because law enforcement and prosecutors are not actively engaged or lack the capacities and resources to follow through. Without strong legal deterrents, the cycle of poisoning continues.

NGOs play a crucial role in raising awareness and offering technical expertise, but they are often left out of formal investigations, limiting their impact. Poor coordination between national authorities and a lack of resources for investigations further weaken the response. On top of that, the trafficking of poisons remains poorly regulated, and many enforcement agencies don't receive the training they need to tackle it effectively.

Another hurdle is the lack of collaboration across borders. While some countries have had success in managing wildlife poisoning, these strategies are rarely shared or replicated elsewhere due to weak international networks.

Best practices in wildlife poisoning prevention

Even though the challenges are several, certain strategies have been proven effective. Prevention is key, and that starts with monitoring wildlife in areas known for poisoning incidents. Quick responses, such as deploying trained dog units to detect poisons, can prevent further harm.

Community engagement is another vital piece of the puzzle. Conservationists need to work closely with rural

Απαραίτητος είναι επίσης ο καλύτερος συντονισμός μεταξύ των εθνικών αρχών. Μια κεντρική βάση δεδομένων για τις περιπτώσεις δηλητηρίασης θα μπορούσε να βοηθήσει στην αναγνώριση μοτίβων, στην ανταλλαγή δεδομένων μεταξύ χωρών και στη διασφάλιση μιας πιο συνεπούς και αποτελεσματικής ανταπόκρισης.

Βήματα για την αντιμετώπιση της δηλητηρίασης άγριας ζωής

Για να σημειώσουν ουσιαστική πρόοδο, οι χώρες πρέπει να δημιουργήσουν ολοκληρωμένα σχέδια δράσης που να περιλαμβάνουν μετρήσιμους στόχους για τη μείωση των περιστατικών δηλητηρίασης. Αυτά τα σχέδια θα πρέπει να αντιμετωπίζουν την κατάχρηση φυτοφαρμάκων, να προωθούν λύσεις λαμβάνοντας υπόψη τις τοπικές κοινότητες και να ευθυγραμμίζουν τις προσπάθειες διατήρησης με τις ανάγκες των τοπικών εμπλεκόμενων φορέων.

Οι ΜΚΟ πρέπει επίσης να διαδραματίσουν μεγαλύτερο ρόλο. Αντί να βασίζονται στη βραχυπρόθεσμη χρηματοδότηση δράσεων, πρέπει να επικεντρωθούν σε μακροπρόθεσμες δράσεις ευαισθητοποίησης. Η τεχνική τους εμπειρογνωμοσύνη πρέπει να ενσωματωθεί επίσης στις διαδικασίες διερεύνησης για να διασφαλιστούν απτά αποτελέσματα.

Η επένδυση σε τοξικολογικά εργαστήρια και προγράμματα κατάρτισης είναι ένα ακόμη κρίσιμο βήμα. Η βελτιωμένη ανίχνευση και ανάλυση ουσιών μπορεί να βοηθήσει τις δικωτικές αρχές να καταπολεμήσουν την παράνομη αυτή δραστηριότητα.

communities to explain that wildlife poisoning doesn't just harm animals—it also threatens human health and livelihoods. Awareness campaigns can help shift perspectives and encourage safer practices.

Strengthening law enforcement is equally important. Prosecutors and judges need specialized training to handle wildlife poisoning cases with the sensitivity and expertise they demand. Better coordination among national authorities is also essential. A centralized database of poisoning cases could help identify patterns, share data across borders, and ensure a more consistent and effective response.

Steps to tackle wildlife poisoning

To make real progress, countries need to create comprehensive action plans that include measurable goals for reducing poisoning incidents. These plans should address the misuse of pesticides, promote community-based solutions, and align conservation efforts with the needs of local stakeholders. The BalkanDetox LIFE project has already made strides in this area, helping six Balkan countries develop targeted strategies.

NGOs also need to play a bigger role. Instead of relying on short-term project funding, they should focus on long-term awareness campaigns. Their technical expertise should be formally included in investigations to ensure more effective outcomes.

Investing in toxicology labs and training programmes is another critical step. Improved detection and analysis of

Οι ευρείες τοξικολογικές εξετάσεις μπορούν επίσης να εντοπίζουν τυχόν νέες πρακτικές και να ανιχνεύουν τις ουσίες που χρησιμοποιούνται.

Η ευαισθητοποίηση του κοινού είναι εξίσου σημαντική. Η δηλητηρίαση άγριας ζωής πρέπει να αναγνωριστεί ως σοβαρό έγκλημα, και οι εκστρατείες ενημέρωσης στα ΜΜΕ μπορούν να αναδείξουν τον αντίκτυπό της στη βιοποικιλότητα, την ανθρώπινη υγεία και στην οικονομία της υπαίθρου. Η υποστήριξη του κοινού είναι το κλειδί για την προώθηση ισχυρότερης επιβολής του νόμου και αλλαγών στον τομέα της πολιτικής.

Στις αγροτικές περιοχές, οι περιβαλλοντικοί ΜΚΟ μπορούν να ευθυγραμμίσουν τις προσπάθειές τους με τα τοπικά συμφέροντα. Για παράδειγμα, η εισήγηση ασφαλών εναλλακτικών λύσεων, όπως η τοποθέτηση ηλεκτρικής περιφράξης, μπορεί να βοηθήσει στην πρόληψη των συγκρούσεων ανθρώπου-άγριας ζωής χωρίς τη χρήση δολωμάτων.

Η επίλυση του προβλήματος της δηλητηρίασης άγριας ζωής απαιτεί πολυδιάστατη προσέγγιση. Η πρόληψη, οι νομικές μεταρρυθμίσεις, η ευαισθητοποίηση του κοινού, η συμμετοχή των τοπικών κοινοτήτων και η διεθνής συνεργασία έχουν όλα ρόλο να διαδραματίσουν. Είναι μια κοινή ευθύνη που θα επιτύχει μόνο εάν όλοι—από κυβερνήσεις μέχρι τοπικές κοινότητες—εργαστούν μαζί.

Φέρνοντας όλη την τεχνογνωσία μας μαζί και μέσα από την ανταλλαγή επιτυχημένων στρατηγικών και τη δέσμευση για δράση, μπορούμε να σημειώσουμε πραγματική πρόοδο. Αυτό δεν αφορά μόνο τη διάσωση της άγριας ζωής· αφορά τη δημιουργία ενός μέλλοντος όπου οι άνθρωποι και η φύση ευδοκούν μαζί. ■

poisons can help law enforcement agencies crack down on illegal activities. Broad toxicological screenings can also track emerging trends and identify the substances being used.

Public awareness is crucial too. Wildlife poisoning needs to be recognized as a serious crime, and media campaigns can help highlight its impact on biodiversity, human health, and rural economies. Mobilizing public support is key to pushing for stronger enforcement and policy changes.

In rural areas, conservationists can align their efforts with local interests. For example, offering safe alternatives like electric fences can help prevent human-wildlife conflict without resorting to harmful poisons.

Solving the problem of wildlife poisoning requires a multifaceted approach. Prevention, legal reforms, public awareness, community involvement, and international collaboration all have a role to play. It's a shared responsibility that will only succeed if everyone—from governments to local communities—works together.

By pooling our expertise, sharing successful strategies, and staying committed to action, we can make real progress. This isn't just about saving wildlife; it's about creating a future where both people and nature can thrive side by side. ■

Επισκόπηση του εγκλήματος κατά της άγριας ζωής στην Ευρώπη

Overview of wildlife crime in Europe

Ελένη Καρατζιά, Υπεύθυνη Επικοινωνίας, Vulture Conservation Foundation
Eleni Karatzia, Communications Manager, Vulture Conservation Foundation

Το έγκλημα κατά της άγριας ζωής αποτελεί μια σοβαρή, αλλά συχνά υποτιμημένη απειλή για τη μοναδική βιοποικιλότητα της Ευρώπης. Οι επιπτώσεις του είναι εκτεταμένες, επηρεάζοντας όχι μόνο τα οικοσυστήματα, αλλά και δημιουργώντας κοινωνικά και οικονομικά προβλήματα. Εγκλήματα όπως η δηλητηρίαση, η λαθροθηρία και η καταστροφή των βιοτόπων είναι σύνθετα ζητήματα, και η αντιμετώπισή τους απαιτεί προσεγγίσεις που λαμβάνουν υπόψη τις μοναδικές προκλήσεις κάθε περιοχής. Είτε στα Βαλκάνια, είτε στην Ιταλία, την Ισπανία ή αλλού, είναι σαφές ότι η καταπολέμηση του εγκλήματος κατά της άγριας ζωής απαιτεί συνεργασία, προσαρμοστικότητα και κοινή δέσμευση για την προστασία της φυσικής κληρονομιάς της Ευρώπης.

Η Ισπανία ως πρότυπο για την αποτελεσματική πρόληψη του εγκλήματος κατά της άγριας ζωής

Η Ισπανία έχει αναδειχθεί ως ξεχωριστό παράδειγμα στον αγώνα κατά του εγκλήματος κατά της άγριας ζωής, ειδικά σε ό,τι αφορά την πρόληψη της δηλητηρίασης και της ηλεκτροπληξίας. Φέρνοντας μαζί κυβερνητικούς φορείς, αρχές επιβολής του νόμου, περιβαλλοντικές ΜΚΟ και τεχνικούς εμπειρογνώμονες, η Ισπανία έχει σημειώσει πραγματική πρόοδο.

Στην Ανδαλουσία, για παράδειγμα, οι συνεργατικές προσπάθειες των τελευταίων 20 χρόνων είχαν ως αποτέλεσμα τη μείωση των θανάτων γυπών από δηλητηρίαση κατά 90%. Επιπλέον, η Ισπανία διαθέτει αυστηρούς νόμους που απαιτούν την αναβάθμιση των γραμμών μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας, καθιστώντας τις ασφαλέστερες, ενώ οι ιδιοκτήτες των γραμμών θεωρούνται υπεύθυνοι για τη συντήρησή τους.

Η χρήση συστημάτων GPS για την παρακολούθηση γυπών έχει επίσης αποδειχθεί καθοριστική για την αντιμετώπιση της δηλητηρίασης. Αυτή η τεχνολογία επιτρέπει στις αρχές να εντοπίζουν γρήγορα περιστατικά δηλητηρίασης, να ανταποκρίνονται

Wildlife crime poses a serious but often overlooked threat to Europe's rich biodiversity. The consequences are far-reaching, not only affecting ecosystems but also creating social and economic problems across the region. Crimes like poisoning, poaching, and habitat destruction are complex issues, and tackling them requires approaches that account for the unique challenges in each area. Whether in the Balkans, Italy, Spain, or elsewhere, it's clear that fighting wildlife crime needs collaboration, adaptability, and a shared commitment to protecting the continent's natural heritage.

Spain as a model for effective wildlife crime prevention

Spain has emerged as a standout example in the fight against wildlife crime, especially when it comes to preventing poisoning and electrocution. By bringing together government agencies, law enforcement, NGOs, and technical experts, Spain has made real progress.

In Andalusia, for instance, collaborative efforts over the past 20 years have reduced vulture poisoning deaths by a staggering 90%. Spain also has strong laws requiring powerline retrofitting to make them safer, and powerline owners are held accountable for maintaining their infrastructure.

The use of GPS tracking for vultures has also been instrumental in mitigating poisoning. This technology allows authorities to quickly detect poisoning incidents, respond effectively, and gather strong evidence for legal cases. It's a system that has proven both innovative and practical.

One of Spain's greatest successes is intersectoral collaboration of all relevant law enforcement authorities, formed specialised environmental law enforcement units, and the perception that poisoning is a serious criminal activity that should be punished like any other crime.

αποτελεσματικά και να συγκεντρώνουν ισχυρά αποδεικτικά στοιχεία ώστε αυτές οι υποθέσεις να πάρουν τον δρόμο της δικαιοσύνης. Πρόκειται για ένα σύστημα που είναι ταυτόχρονα καινοτόμο και πρακτικό.

Μία από τις μεγαλύτερες επιτυχίες της Ισπανίας είναι η διατομεακή συνεργασία όλων των σχετικών αρχών επιβολής του νόμου, η δημιουργία εξειδικευμένων μονάδων επιβολής των περιβαλλοντικών νομοθεσιών και η αντιμετώπιση της δηλητηρίασης ως σοβαρής εγκληματικής δραστηριότητας που πρέπει να τιμωρείται όπως κάθε άλλο έγκλημα.

Βαλκάνια: πρόοδος και προκλήσεις

Τα Βαλκάνια παρουσιάζουν ένα ιδιαίτερα σύνθετο τοπίο για το έγκλημα κατά της άγριας ζωής, με ποικίλες απειλές όπως δηλητηρίαση, λαθροθηρία και παράνομη παγίδευση.

Στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη, οι παραδοσιακές πρακτικές κυνηγιού, η ανεπαρκής επιβολή νόμων και η περιορισμένη ευαισθητοποίηση του κοινού συμβάλλουν στον υψηλό αριθμό παράνομων θανατώσεων πουλιών, που εκτιμάται ότι ξεπερνά

The Balkans: progress and challenges

The Balkans present a particularly complex landscape for wildlife crime, characterized by diverse threats that include poisoning, poaching, and illegal trapping.

In Bosnia and Herzegovina, traditional hunting practices, inadequate law enforcement, and limited public awareness contribute to the high numbers of illegal bird killings, estimated at over 50,000 birds per year, with the use of electronic lures and non-selective hunting methods aggravating the problem.

Meanwhile, in Croatia, hunting tourism and poaching for financial gain and cultural practices put pressure on native bird populations.

In Greece, wildlife poisoning has proven especially damaging, affecting raptors such as Griffon Vultures and Bonelli's Eagles. Poison baits intended to target pests and predators to protect livestock often have unintended consequences, killing non-target species.

North Macedonia faces similar issues, with a mix of poaching, wildlife poisoning, and under-resourced law enforcement that struggles to prioritize these crimes.

τα 50.000 πουλιά ετησίως. Η χρήση ηλεκτρονικών ηχομηκτικών συσκευών και μη επιλεκτικών μεθόδων κυνηγιού επιδεινώνει το πρόβλημα.

Στην Κροατία, ο κυνηγετικός τουρισμός και η λαθροθηρία για οικονομικό όφελος και πολιτιστικές πρακτικές ασκούν πίεση στους αυτόχθονες πληθυσμούς πουλιών.

Στην Ελλάδα, η δηλητηρίαση άγριας ζωής έχει αποδειχθεί ιδιαίτερα επιζήμια, επηρεάζοντας αρπακτικά πουσιλιά όπως ο Πυρόχρους Γύπας και ο Σπιζαετός. Τα δηλητηριασμένα δολώματα, που προορίζονται για την εξόντωση επιβλαβών ζώων και θηρευτών για την προστασία της κτηνοτροφίας, έχουν συχνά απρόβλεπτες συνέπειες, σκοτώνοντας είδη που δεν αποτελούν στόχο.

Η Βόρεια Μακεδονία αντιμετωπίζει παρόμοια προβλήματα, με ένα μείγμα λαθροθηρίας, δηλητηρίασης άγριας ζωής και ανεπαρκών πόρων στις αρχές επιβολής του νόμου.

Στην Αλβανία, η λαθροθηρία και το παράνομο εμπόριο άγριας ζωής αποτελούν διαδεδομένα προβλήματα, τα οποία επιδεινώνονται από νομοθετικά κενά και ανεπαρκείς καταγγελίες λόγω έλλειψης εμπιστοσύνης στις αρχές.

Στη Σερβία, εκτιμάται ότι κάθε χρόνο θανατώνονται 163.000 πουλιά, λόγω δηλητηρίασης, λαθροθηρίας από ντόπιους και ξένους κυνηγούς, και παγίδευσης, με τα πουλιά να πωλούνται στα κρυφά, συχνά από αυτοκίνητο σε αυτοκίνητο.

Τα νομοθετικά πλαίσια στα Βαλκάνια συχνά στερούνται της λεπτομέρειας που απαιτείται για την αποτελεσματική αντιμετώπιση του εγκλήματος κατά της άγριας ζωής, ενώ οι αρχές αγωνίζονται συχνά με περιορισμένους πόρους και ανεπαρκή εκπαίδευση. Παρά τις προκλήσεις, υπάρχουν ενδείξεις προόδου. Έργα όπως το BalkanDetox LIFE συμβάλλουν στη βελτίωση της συνεργασίας, στην εκπαίδευση των αρχών και στην ενίσχυση των νομικών πλαισίων. Πρωτοβουλίες όπως το Wildlife Crime Academy έχουν επίσης καθοριστική σημασία για την ανάπτυξη εξειδίκευσης και τη δημιουργία λειτουργικών πρωτοκόλλων για την αντιμετώπιση αυτών των ζητημάτων.

Διδάγματα από άλλες ευρωπαϊκές χώρες

Η Γαλλία έχει σημειώσει πρόοδο στην καταπολέμηση του εγκλήματος κατά της άγριας ζωής, αλλά εξακολουθεί να αντιμετωπίζει προκλήσεις. Παρότι οι νόμοι της προβλέπουν αυστηρές ποινές—έως και τρία χρόνια φυλάκιση και υψηλά πρόστιμα—οι υποθέσεις συχνά πέφτουν στο κενό λόγω έλλειψης εξειδικευμένων γνώσεων από τις δικαστικές

Albania also struggles with widespread poaching and illegal wildlife trade, combined by legislative gaps and underreporting due to a lack of trust in authorities.

In Serbia, an estimated 163,000 birds are killed annually, with wildlife crime taking various forms, including bird poisoning, poaching by domestic and foreign hunters, and bird trapping, where birds are sold through secretive ways, such as car-to-car transactions.

The region's legislative frameworks often lack the precision needed to effectively tackle wildlife crime, and enforcement agencies frequently struggle with limited resources and insufficient training. Despite these challenges, there are signs of progress. Projects like BalkanDetox LIFE are helping to improve collaboration, train law enforcement, and strengthen legal frameworks. Efforts like the Wildlife Crime Academy have also been key in building expertise and creating operational protocols to address these issues.

Insights from other European countries

France has made progress in combating wildlife crime but still faces hurdles. Even though its laws allow for harsh penalties—up to three years in prison and hefty fines—cases often fall apart due to a lack of specialized knowledge among judicial authorities. Toxicological monitoring using species like Red Kites and Griffon Vultures has been a step in the right direction, revealing that 93% of poisoning cases involve banned substances.

Portugal and Italy have also taken steps to reduce bird deaths from poisoning and powerline collisions. However, delays in toxicological testing and underfunded laboratories often slow their efforts.

αρχές. Οι τοξικολογικές αναλύσεις από είδη που δηλητηριάστηκαν, όπως ο Ψαλιδιάρης και ο Πυρόχρους Γύπας, αποτελούν ένα βήμα προς τη σωστή κατεύθυνση, αποκαλύπτοντας ότι το 93% των περιπτώσεων δηλητηρίασης αφορούν δολώματα με απαγορευμένες ουσίες.

Η Πορτογαλία και η Ιταλία έχουν επίσης λάβει μέτρα για τη μείωση των θανάτων πουλιών από δηλητηρίαση και από προσκρούσεις σε καλώδια ηλεκτρικής ενέργειας. Ωστόσο, οι καθυστερήσεις στις τοξικολογικές εξετάσεις και η μη επαρκής χρηματοδότηση των εργαστηρίων συχνά επιβραδύνουν τις προσπάθειες.

Μια κοινή ευθύνη

Η αντιμετώπιση του εγκλήματος κατά της άγριας ζωής στην Ευρώπη απαιτεί συλλογική δράση. Κυβερνήσεις, αστυνομία, ιατροδικαστικοί εμπειρογνώμονες, νομικοί και ΜΚΟ πρέπει να συνεργάζονται. Απαραίτητοι είναι ισχυρότεροι νόμοι με ουσιαστικές ποινές, αλλά εξίσου σημαντικές είναι οι εκστρατείες ευαισθητοποίησης και κινητοποίησης του κοινού και των τοπικών κοινοτήτων για την αντιμετώπιση των βαθύτερων αιτιών αυτών των εγκλημάτων.

Η τεχνολογία μπορεί επίσης να κάνει τη διαφορά. Εργαλεία όπως η παρακολούθηση μέσω δορυφορικών πομπών και οι κεντρικές βάσεις δεδομένων μπορούν να βελτιώσουν τόσο τις προσπάθειες πρόληψης όσο και την ανταπόκριση σε περιστατικά. Οι εθνικές και περιφερειακές ομάδες εργασίας μπορούν να μοιράζονται τη γνώση τους και να ενισχύουν τη συνεργασία.

Η επιτυχία της Ισπανίας δείχνει τι μπορεί να επιτευχθεί όταν υπάρχει ισχυρή νομοθεσία, στρατηγικός σχεδιασμός και αυστηρή επιβολή των νόμων. Πρωτοβουλίες όπως το BalkanDetox LIFE προσφέρουν πολύτιμα μαθήματα για την προσαρμογή στρατηγικών στις τοπικές ανάγκες διατηρώντας ταυτόχρονα τον διασυνοριακό συντονισμό.

Η προστασία της άγριας ζωής και των οικοσυστημάτων της Ευρώπης δεν είναι απλώς ένα τοπικό ζήτημα — είναι μια κοινή ευθύνη. Μέσω της συνεργασίας και της ανταλλαγής εμπειρογνωμοσύνης μπορούμε να οικοδομήσουμε ένα πιο βιώσιμο μέλλον τόσο για τη φύση όσο και για τους ανθρώπους. ■

“ Η αντιμετώπιση του εγκλήματος κατά της άγριας ζωής στην Ευρώπη απαιτεί συλλογική δράση. Κυβερνήσεις, αστυνομία, ιατροδικαστικοί εμπειρογνώμονες, νομικοί και μη-κυβερνητικές οργανώσεις πρέπει να συνεργάζονται.

Addressing wildlife crime across Europe calls for collective action. Governments, police, forensic experts, legal professionals, and NGOs need to work together. ”

A shared responsibility

Addressing wildlife crime across Europe calls for collective action. Governments, police, forensic experts, legal professionals, and NGOs need to work together. Stronger laws with meaningful penalties are essential, but so are public awareness campaigns and community engagement to address the root causes of these crimes.

Technology can also make a big difference. Tools like GPS tracking and centralized databases can improve both prevention and response efforts. National and regional working groups can share knowledge and encourage collaboration.

Spain's success shows what's possible with strong legislation, strategic planning, and rigorous enforcement. Initiatives like BalkanDetox LIFE offer valuable lessons in adapting strategies to local needs while maintaining cross-border coordination.

Protecting Europe's wildlife and ecosystems isn't just a local issue—it's a shared responsibility. By working together and exchanging expertise, we can build a more sustainable future for both nature and people. ■

ΣΚΑΛΙΦΟΥΡΤΑ
CYPRUSWHEATEAR

Το περιοδικό του BirdLife Cyprus | The BirdLife Cyprus magazine

PO Box 12026, 2340 Nicosia, Cyprus | Tel: 22455072 | Fax: 22455073
birdlifecyprus@birdlifecyprus.org.cy | www.birdlifecyprus.org

Με τη συνεισφορά του χρηματοδοτικού
εργαλείου LIFE της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
With the contribution of the LIFE
programme of the European Union.

